

ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Първа сесия.)

XVII. ЗАСЪДАНИЕ, ВТОРНИКЪ 11 ЯНУАРИЙ 1883 ГОД.

Начало въ 2 часа послѣ пладнѣ, подъ предсѣдателството на Негово Високо-преосвященство Митрополита Симеона Варненско-Преславский).

Предсѣдатель: (звъни): Ще се прочете списъкътъ на депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ: (чете):

Отъ списъка се вижда, че отъ 40 души депутати присъствуватъ 39 а отсъствува 1; а именно: Каменъ Симеоновъ.

Предсѣдатель: Тѣй като присъствуватъ повече отъ $\frac{1}{2}$ преставители, Събранието е пълно и засѣданието се отквива.

Ще се прочете протоколътъ отъ вчерашното засѣдание.

Секр. Шивачовъ: (чете):

Предсѣдатель: Има ли нѣкой отъ г-да представителитѣ да направи нѣкоя забѣлжка върху прочетения протоколъ? (Гласове: Нѣма!) Ще каже, че протоколътъ е точенъ и Нар. Събрание го приема.

Вчера по предложението на г-на Л. Дукова се рѣши, днесъ нѣкои отъ г-да депутатитѣ, които дойдоха по кжсно, да дадатъ клѣтва. Тѣзи г-да депутати сж: Мецовъ, Д. Поповъ, М-ръ Вжлковичъ, и ми се струва г-нъ М-ръ Начовичъ, тоже и азъ.

Священникътъ да дойде. (Священникътъ приходя, и г-да депутатитѣ ставатъ на крака). (Дава се клѣтвата)

Священникъ П. Георгий (чете):

«Кълнж се въ името на единого Бога, че ще бждж вѣренъ на Княза и на законитѣ на Княжеството, че ще пази

святото и неотклонно пълномощията, дадени Князу отъ Великото Народно Събрание, и при извършване на длъжноститѣ си въ това Събрание, ще имамъ единствено предъ очи общото благо на народа. Богъ да ми е на помощ! Аминъ».

(Депутатитѣ повтарятъ сжщото и цѣлуватъ Св. Евангелие и кръста).

Предс. Митр. Симеонъ (чете самъ сжщата клѣтва, като начева: «общавамъ се, че ще бждж вѣренъ и пр».)

Предсѣдатель: На дневенъ редъ слѣдва да се прочете устава или проекта на устава на «Народната бжл. банка». Г. Докладчикъ на комиссията да благоволи да слѣдва четенъето.

Докладч. Аневъ: Въ вчерашното засѣдание достигнахме до глава 12 и отъ тукъ предлжжи да продължимъ. (Чете):

ГЛАВА XII.

Управителний съвѣтъ.

Чл. 79.

Управителний съвѣтъ състои:

Отъ директорътъ;

Отъ тримата администратори

и отъ тримата цензори.

Той направлява съгласно съ уставътъ венчикитѣ операции на банката и опредѣлява условията имъ, а именно:

а) опредѣля всѣка седмица размѣра и условията на сконтото, суммама за сконтирване на държавнитѣ бонове, сум-

мата за заемитъ срѣщу публични фондове и за покупкитъ на такива фондове;

б) произнася се за назначаването на служащитъ лица, опредѣля заплата имъ и поръчителството, което би трѣбвало да се земе отъ всѣкого отъ тѣхъ;

в) назначава лицата, които ще даватъ расписки за вносоветъ или залозитъ, както и лицата, които ще подписватъ исплатенитъ мѣнителници и записи;

г) произнася се върху лицата, на които ще се дава пълномощие да подписватъ актоветъ на банката вънъ отъ столицата;

д) рѣшава въпроси за подиганье сѣдби съпротивления (опозиции), оспорвания, въззиви за искания оглѣди, или за отказване отъ всичкитъ тия тѣжебни форми; за исканье провѣрка на почерки или за заявление на подлогъ, за прѣдлаганье и оттегляние клѣтва, за спогаждане по любовенъ начинъ, за приеманье третейский сѣдъ, и за правянье всѣкакви други актове по сѣдопроизводството;

е) установява съгласно чл. 47 формата на банкнотитъ, рѣшава надписитъ, които ще носятъ, както и издаването, прибирането и уничтожаването имъ.

Всѣко разискване, което има за цѣль направата, отпущането или уничтожаването на банкнотитъ, трѣбва да бѣде одобрено най-малко отъ двама цензори;

ж) опредѣля условията, съ които се приематъ залозитъ, и които условия трѣбва да бѣдѣтъ подложени на одобрението на Министра на Финанситъ;

з) разисква предложенията за учрѣждаване клонове въ окръжията и за тѣхната частна организация, както и за назначение корреспонденти на банката;

и) распредѣля приетий отъ общото събрание бюджетъ за расходитъ на банката и въ течението на годината разрѣшава извънреднитъ разноси отъ всѣкаквъ видъ, и

і) приготвя документитъ и докладитъ за поднасянье въ общото събрание.

Предсѣдателъ: Има ли върху този членъ да направи нѣкой забѣлѣжка.

Д. Селвели: Азъ мисля, по добръ ще бѣде, да има при управителний съвѣтъ единъ съвѣтникъ, който да бѣде юристъ; защото много работи можѣтъ да се случатъ на банката, и съвѣтникътъ, като е на мѣстото, можѣтъ да се поправятъ.

Предсѣдателъ: Г. Селвели предлага при управителний съвѣтъ на Българската Народна банка да има единъ съвѣтникъ юристъ, който съ своитъ съвѣти да помага на управителний съвѣтъ.

Д-ръ Цачевъ: Азъ намѣрвамъ за нужно въ този 79 чл. буква г да се даде по-голѣма гаранция за лицата, на които ще се дава пълномощие вънъ отъ Княжеството; и за това желая да се прибави: (Чете) «произнася се заедно съ Финансовий М-ръ върху лицата, на които ще се дава пълномощие да подписватъ актоветъ на банката вънъ отъ столицата».

Докладчикъ Аневъ: Тука е думата вънъ отъ столицата, а не вънъ отъ Княжеството, както каза г. Цачевъ. И разбира се, че управителний съвѣтъ, на когото длъжността е да пази интереситъ на банката, нѣма никога да влѣзе въ кореспонденция съ такива хора, които неможѣтъ да дадѣтъ положителна гаранция. А въ отговоръ на г. Селвели мож да кажѣ, че, когато управителний съвѣтъ има нужда, ще си вземе единъ адвокатинъ или прокуроръ; а защо да ставатъ толкози расходи, когато нѣма нужда?

Предсѣдателъ: Сега азъ би помолилъ Нар. Събрание както и г-на Цачева, преди да се разисква предложението, което г. Цачевъ направи, да се рѣши това, което предложи г. Селвели. Тѣй като той най-напредъ направи своето предложение, да се произнесе Нар. Събрание върху него, и подиръ може да дойде на редъ и предложението, което направи г. Д-ръ Цачевъ. Сега ще повтори пакъ, че г. Селвели предлага да има при управителний съвѣтъ единъ съвѣтникъ юристъ.

Геровъ: Тука г. Селвели, не каза този съвѣтникъ постоянно ли трѣбва да стои тамъ и да му се плаща, или само когато трѣба да се повика; това, желателно е, да се опредѣли.

Селвели: Управителний съвѣтъ трѣбва да състои отъ директоръ, 3-ма администратори, и трима цензори, които можѣтъ, ако видятъ за нужно, да избѣрѣтъ единъ юристъ. Можѣтъ и акционеритъ да искатъ да го избѣрѣтъ; или пакъ той може да бѣде и приврѣменно. Или може единъ отъ администраторитъ или отъ 3-мата цензори да бѣде юристъ. Безъ юристъ е мѣчно нѣщо, да се управлява таквази огромна банка; защото въ тѣзи работи, ние нѣмаме толкози опитъ.

М-ръ Грековъ: Азъ искамъ отъ г-на Селвели само това да опредѣли: постоянно ли иска да има юристъ при управителний съвѣтъ, или само въ случай на нужда? Желая това да го обясни; и ако го обясни, Нар. Събрание може да се произнесе; а преди да се опредѣли това, Нар. Събрание не може да се произнесе.

Селвели: Азъ казахъ може отъ тримата администратори единътъ да бѣде юристъ, или отъ тримата цензори единътъ да бѣде юристъ. А може да се вземе и отъ вънъ, но трѣбва да бѣде постоянно тамъ, за да разгледва работитъ на банката.

Г. Геровъ: Ако е за постоянно да има юристъ, немогъ да се съгласи съ г-на Селвели именно за това, защото незнай, да ли ще достигне банката до тѣзи степенъ, щото да ѝ потребва постоянно такъвъ юристъ. Ако би да достигне до голѣмъ размѣръ, банката ще си вземе единъ юристъ, когото тя познава; а до това врѣме тя може да си наеме само врѣменно въ случай на нужда. За това азъ съмъ на мнѣние да се остави члена както си е.

М-ръ Начовичъ: Азъ обръщамъ внимание на членътъ 66, който се прие вчера. Въ него се казва:

«Администраторитѣ трѣбва да бждѣтъ български подданици; обаче правителството, заедно съ общото събрание, има право да назначи единъ иностранецъ специалистъ, ако се вижда това за нужно».

Азъ мисля, че когато има единъ специалистъ по работитѣ на банката, то е достатъчно за да могатъ нейнитѣ дѣла да вървятъ редовно. Въ случай на процесъ съ нѣкое трето лице, банката ще се отнася до нѣкой отъ юриститѣ или адвокатитѣ, който се намѣрва на мѣстото дѣто ще се глѣда процеса, за да защитава нейнитѣ интереси. За редовний ходъ на работитѣ на банката, въ случай, че въ България не се намѣрятъ лица, които да сж вѣщи по тия работи, 66-ий членъ дава на административний съвѣтъ правото да назначава, съ съгласието на правителството, едно достойно лице по тая частъ, като го вземе даже отъ странство; и азъ мисля че това е достатъчно за осигуряването добрия ходъ на банковитѣ работи.

Шивачовъ: Азъ мисля, за да се прекъснатъ прѣвнѣта по този въпросъ, да се каже, отъ тѣзи трима цензори единътъ да бжде юристъ. Ако Нар. Събрание намѣри за нужно, да се постави това.

Докладчикъ Аневъ: Това съвършено е излишно. Единъ човекъ може да нежде юристъ, но да бжде много добъръ управителъ на банката; а може да бжде юристъ, но нищо да не разбира отъ банкови работи. За това, моето мнѣние е да се остави члена както си е въ проекта. А, ако управителний съвѣтъ има нужда отъ юристъ или адвокатъ, той ще го намѣри, когато му потребва. Защо да бжде постоянно?

Бошнаковъ: Съзнавамъ, че има нужда отъ юристъ и отъ редовното водение на банковитѣ сметки, съгласенъ съмъ съ мнѣнието на почитаемий старецъ; (Председателъ: Старци има много, г-нъ Бошнаковъ!) но тѣй, като въ 66 членъ е предвидено това, намѣрвамъ за неумѣстно прибавление на нѣкакви бѣлѣжки и просто да се приеме, както си е въ проекта; защото 66 членъ ясно гласи:

«Администраторитѣ трѣбва да бждѣтъ български подданици; обаче правителството заедно съ общото събрание има право да назначи единъ иностранецъ специалистъ, ако се вижда това за нужно».

Слѣдователно, акционеритѣ наедно съ правителството сж свободни всѣкога да приемѣтъ иностранецъ или българинъ юристъ; това е тѣхна работа.

Председателъ: Тѣй като за единъ специалистъ е предвидено въ устава за народната банка, счита ли г-нъ Селвели за нужно да постоянствува на своето предложение да се опредѣли при управителний съвѣтъ единъ юристъ?

Селвели: Азъ постоянствувамъ, че юристъ трѣбва непременно да има тамъ.

Председателъ: Добрѣ. Това, което предлага г-нъ Селвели, е едно ново прибавление, за да бжде единъ особенъ юристъ при управителний съвѣтъ. За това ми се струва, че трѣбва да туримъ на гласуване най-напредъ члена както е приетъ отъ комисията.

М-ръ Грековъ: Азъ по този въпросъ искамъ да дамъ нѣкои обяснения на Нар. Събрание, които вървамъ, че ще хвърлятъ малко освѣтление върху въпроса. За какво се иска юристътъ при управителний съвѣтъ? Той нѣма да бжде членъ на управителний съвѣтъ, но той ще е лицето, което отъ страна ще дава съвѣти на банката. По моето мнѣние, като се мисли да се устрои едно хипотечно отдѣление при банката, такъвъ човекъ ще бжде необходимъ; защото по хипотечното отдѣление ще се отвори толкова много и такава работа, — отъ която администраторътъ на една банка може нищо да не разбира, — защото за ипотечното отдѣление, гдѣто ще има въпроси за собственостъ, за редовностъ на документи, безъ друго трѣбва да бжде специалистъ, който да познава отъ законитѣ. Въ чисто банковото дѣло съвѣтитѣ на единъ юристъ можѣтъ да бждѣтъ твърдѣ полезни, така напр. може нѣкоя полица да е изгубила значението си и се е обърнала въ единъ простъ записъ. Всичкитѣ тѣзи работи сж много важни, и администраторитѣ може и да не познаватъ отъ тѣзи въпроси. Но азъ мисля, да се турѣ въ тойзи членъ, че ще има единъ юристъ между членоветѣ на управителний съвѣтъ, не е потребно; защото на всѣкого своята работа. И тука не е казано, че управителний съвѣтъ ще да се сѣди самичекъ, и не е запретиено на съвѣта да си вземе въ случай на нужда единъ юристъ. На противъ 79 чл. алинея б) го задължава да направи това.

(Чете): Чл. 79 алинея б). «Пропизнася се за назначаването на служащитѣ лица, опредѣля заплата имъ и порж-

чителството, което би трѣбвало да се земе отъ всякого отъ тѣхъ.»

Дѣто ще да каже, че този юристъ, който ще бѣде при банката, ще да бѣде като единъ отъ другитѣ служащи лица, като напр. бухгалтера и касиерина и др.; а управителний съвѣтъ ще има право както да назначава другитѣ служащи лица, така също ще може да си назначава юристъ, когато усѣти нуждата за такъвъ. Но да турите юристъ като членъ на управителний съвѣтъ, това е повече отъ колкото трѣба; защото управителний съвѣтъ носи една извѣстна отговорност и той трѣба да си избере такъвъ юристъ, въ когото има довѣрие, и който да притѣжава изискуемитѣ качества. За това, излишно е да се туря, че единъ отъ членоветѣ на управителствения съвѣтъ да бѣде юристъ; тѣ можтъ да си го намѣрѣтъ, ако иматъ нужда. И вие виждате, че не всѣкий, който иска да бѣде членъ на управителний съвѣтъ, може да бѣде; понеже отъ членоветѣ на управителний съвѣтъ се изискватъ извѣстни условия, напр. трѣба да притѣжаватъ извѣстно число акции и пр. И ако искате, освѣнъ това, и единъ образователенъ цензъ, т. е. да има диплома, че е свършилъ юридическа школа, то ще направите изборътъ толкова труденъ, щото да не може да намѣрите човѣка когато искате, и който да отговаря и на имуществения и на образователния цензъ.

За това, трѣбва да се предостави, на управителний съвѣтъ правото да си назначава юристъ; защото той ще може да намѣри такова лице, което да е най-способно да върши работата. При това юристъ може да е твърдѣ компетентенъ да се произнася: да ли една полица напр. е написана споредъ формата, която изисква закона и др. т. а може да не е компетентенъ да се произнася върху въпроси, за които ще се произнася управителний съвѣтъ. Напр. той може нищо да не разбира отъ условията на сконтоветѣ, или относително назначаване лицата, които да даватъ запискитѣ за вноснитѣ залози. Съ една дума, юристъ може нищо да не разбира отъ банкови операции, но да бѣде твърдѣ добъръ юристъ. Също и администраторътъ може да бѣде твърдѣ добъръ търговецъ и да знае банкови операции, а пакъ за юридическитѣ въпроси да незнае нищо.

Всичкитѣ познания не можтъ да се намѣрятъ въ едно лице: единъ има едни познания а другъ други познания.

За това азъ съмъ на мнѣние, че трѣба да се остави на управителний съвѣтъ да вземе единъ юристъ, ако се окаже потрѣбно, и споредъ буква б отъ 79 чл. това право остава на управителний съвѣтъ. А ако се тури юристъ да бѣде членъ отъ управителний съвѣтъ, това ще бѣде излишно; но

да се остави члена както си е въ проекта, и когато има нужда, управителний съвѣтъ ще си назначи юристъ.

Селвели: Г. Грековъ разясни работата много добръ, че трѣбва юристъ; но само не можъ да се съглася, че той трѣба да се назначава отъ упр. съвѣтъ, защото юристъ като ще играе голѣма роль, той трѣба да се избира отъ акционеритѣ. Това е моето мнѣние.

Председателъ: Г. Селвели е на мнѣние да се назначава юристъ отъ всичкитѣ акционери. Споредъ обясненията, които се дадохъ отъ г-на М-ра Грекова, нуждата ще накара упр. съвѣтъ да си намѣри юристъ както и други служители, които ще потрѣбватъ за водение работитѣ на българската нар. банка. Сега г-нъ Селвели иска ли това право да се предостави на управителний съвѣтъ или иска да се предостави на общото събрание на акционеритѣ?

Селвели: Да; това е моето мнѣние — да се предостави на общото събрание на акционеритѣ това право, защото юристъ ще играе голѣма роль.

Докладчикъ Аневъ: Моля да се тури нагла соподаване по напѣдъ споредъ както го е приела комиссията, и, ако се отблъсне, тогава да се разисква предложението на г-на Селвели.

Председателъ: Това имамъ намѣрение и азъ да направя, г-нъ Аневъ.

Д-ръ Цачевъ: Между мнѣнието, което г-нъ М-ръ на Правосъдието изложи и което г-нъ Селвели поддържа, нѣма голѣма разлика. Г-нъ Селвели казва, че трѣбва този юристъ да се избира отъ акционеритѣ; тука въ законопроекта на банката стои, че двама отъ администраторитѣ и двама отъ цензоритѣ ще бѣдѣтъ избрани отъ акционеритѣ. Следователно, веднажъ акционеритѣ избиратъ 4 лица, които влизатъ въ състава на управителний съвѣтъ, и тѣ сж облѣчени съ довѣрието на акционеритѣ. Или акционеритѣ сж го избрали направо или сж го избрали тѣзи лица, на които акционеритѣ иматъ довѣрия, това е все едно. Понѣже управителний съвѣтъ се представлява и отъ акционеритѣ и отъ правителството, по справедливо ще бѣде да се избира отъ управителний съвѣтъ, защото не трѣбва да забравяме, че въ тѣзи банка правителството има $\frac{1}{3}$ часть отъ фонда.

М-ръ Грековъ: Само двѣ думи искамъ да кажъ. Азъ ще моля г-нъ Селвели, да не настоява на своето предложение по слѣдующитѣ причини: като дадете власть на управителния съвѣтъ да управлява, не трѣбва да отидете да му налагате лица подъ предлогъ, че работата била важна, защото всичкитѣ длѣжности въ банката иматъ своята важность. Касиерската длѣжность да ли не е важна? И тя е важна.

Мѣстото на касиерина, неговото назначение, въ нѣкое отношение с много по-важно отъ назначението на юриста. Разумѣва се, че административний съвѣтъ ще търси човѣкъ съ юридическо образование, съ извѣстна практика, съ диплома и тогава страхътъ който може да имате тука, е само, щото юриста да казва всекога истинната и въ никакъвъ случай да не скрива тая истина, и съ това да не направи нѣкое злоупотребление и да принесе вредъ на банката. А този, който държи ключоветъ, може още по-лесно да злоупотреби, когато иска! За туй, азъ мисля, че съвѣта, който носи отговорността за всичко, трѣбва да му се предостави правото, той самичекъ да си намѣри единъ юристъ, когато му по-трѣбва, защото колкото по-голъмо право дадете на единъ съвѣтъ, толкова по-голъма ще бѣде неговата отговорност. Ако пакъ отнемете всичкитъ прерогативи на управителния съвѣтъ, и му назначавате служащитъ лица, то има страхъ че той се освобождава отъ отговорност. Но когато му предоставите по-голъми права, то и отговорността му ще е по-голъма.

Това ще бѣде също, ако би Нар. Събрание откакъ опредѣли, че ще има толкосъ и толкосъ сѣдни, поиска да ги назначи, безъ знанието на Министра; веднажъ това направено, азъ ви питамъ, каква ще е моята отговорностъ за вървежътъ на работитъ въ сѣдилищата?

Освѣтъ това увѣрявамъ ви, че ако Нар. Събрание избиралаше сѣднитъ, то щеше да бѣде много по-лошаво, отъ колкото ако ги назначава самъ Министрътъ. Може също да се каже и за юриста. Може да се случи твърдъ лесно, че избраниятъ отъ акционеритъ юристъ да заслужава много по малко довѣрие, отъ толкото този, тогото ще избере административний съвѣтъ. Административний съвѣтъ, като избира нѣкого, ще гледа да избере човѣкъ, който има по-голъмо достоинство, защото то е отговорно. Ако той обаче бѣде избранъ отъ акционеритъ, то той не ще да има никаква отговорностъ предъ съвѣта, и ще дѣйствува за себе си и безъ да иска да дава на никого смѣтка. И въ това предположение, ако юриста направи нѣщо вредително за интереса на банката, като избранъ отъ акционеритъ, административний съвѣтъ не може да го извади и да вземе другъ на негово мѣсто, а трѣбва да го търпи колкото и неудовлетворително да работи. Но ако юристътъ се избира отъ административний съвѣтъ, въ случай на пужда, той може да го замѣни съ другъ нѣкой. Азъ бихъ молилъ г-на Селвели, да не настоява на своето предложение и да остави, щото административний съвѣтъ самичекъ да си избере юриста. (Гласове: Съгласно).

Селвели: Искамъ да отговоря на г-нъ М-ра Грекова, понеже той каза, че касиерската длъжностъ е много по-важна. Но азъ ще му кажа, че на касиера се даватъ пари съ четение и той дава расписка, тъй щото отъ тукъ има контролъ; но на юриста нищо не се дава съ четение. Освѣтъ това, той трѣбва да отговаря за всичко предъ правителството, за това пакъ настоявамъ, щото при управителния съвѣтъ да има единъ юристъ, защото той ще играе важна роля и отъ него има голѣма нужда. Този юристъ може да се избере, както казахъ, или отъ акционеритъ или най-сетнѣ може да бѣде единъ отъ тримата администратори, или тримата цензори.

Председателъ: Тѣй като трѣбва да се тури подъ гласоподаване този членъ, азъ би помолилъ г-на Селвели, гдѣ именно смѣта, че е потрѣбно да се приеме такова прибавление, и моли още да формулира предложението си, подъ каква форма да се тури.

Селвели: Само да се прибави единъ юристъ при управителния съвѣтъ.

Председателъ: Азъ турямъ прочее подъ гласоподаване едната частъ отъ 79 членъ както си е въ проекта за устава на Българската народна банка, и подиръ ще се тури на гласоподаване предложението на г-на Селвели. Сега частъта, която ще се гласува е слѣдующата: «управителния съвѣтъ състои: отъ директорътъ, отъ тримата администратори и отъ тримата цензори».

Приема ли Народ. Събрание тѣзи частъ отъ 79 членъ? (Гласове: Приема).

Който не приема, да си дигне ржката. (Меншество дига). Ще каже, че е прието.

Сега дохождаме до прибавлението, която предложи г-нъ Селвели. Ще напомня пакъ на г-да представителитъ тѣзи прибавка: че при управителния съвѣтъ трѣбва да има единъ юристъ, който да се избира отъ всичкитъ акционери.

Който не приема предложението на г-на Селвели, да си дигне ржката. (Болшинство дига). Ще каже, че Народ. Събрание не счита за потрѣбно да има при управителния съвѣтъ единъ юристъ, който да се избира отъ всичкитъ акционери на Българската нар. банка.

Г-нъ Докладчикъ се умолива да чете членъ 80 алинея по алинея.

Докладчикъ Аневъ (чете):

а) опредѣля всека седмица размѣра и условията на сконтото, суммата за сконтироване на държавнитъ бонове, суммата на заемитъ ерѣщу публични фондове и за покупкитъ на такива фондове. (Приема се).

б) произнася се за назначаването на служащите лица, определя заплатата им и поръчителството, което би трябвало да се земе от всички от тях. (Приема се).

в) назначава лицата, които ще дават расписки за вносове или залозите, както и лицата, които ще подписват исплатените мнителици и записи. (Приема се).

г) произнася се върху лицата, на които ще се дава пълномощие да подписват актовете на банката вън от Столица.

Д-ръ Цачев: Г-да представители! При всичко, че г-н Анев има добрина да каже «вън от Столица», че се разумява въ Княжеството, а не вън от Княжество, но по мое мнение този член не е определен. Когато се каже: да подписва вън от Столица, то може да се подразумява и въ Австрия, или Румелия, стига само да е вън от Столица. Следователно щом членът не е определен и може да даде причина на разни тълкования, аз моля народните представители да имат добрината да се произнесат за определеността на този член, и никакъ не настоявам, ако това се разбира, за опълномощяваните лица вътръ въ Княжество. Азъ не настоявам на предложението си, но желая да се определи.

Ако ли се разбира вън от Столицата даже и от Княжество, тогава настоявам щото тези пълномощия, които ще се дават, да стават съ съгласието на Министра на Финансите.

Това, г-да представители, дава една гаранция за тия лица, които управителния съвет ще назначи, съ съгласието на Министра на Финансите, който както знаете, е отговорен пред Нар. представителство.

М-ръ Греков: Г-да представители! Азъ мисля, че предложението на почитаемия депутат от Търново фактически не е основано. Защото предполага се, че полици ще се подписват и вън от България. Никакъ не! Тука делегацията, която съществува, е само за вътръ въ Княжеството, — до колкото мож да разберж. Защото вън от Столицата, банката ще има сукурсали, ще има клонове. Въ тези клонове от името на банката трябва да подписва нкой както въобще търговските къщи, които имат клонове на повече места, имат своите застъпници, които подписват за тях.

Притъжательт на една търговска къща, като напр. Валиано, която има клонове на разни места въ Марсилия, Одеса, Таганрогъ, и незнамъ гдѣ; но тъй като притъжательт на тѣзи къщи не може да присъствува на всичките тѣзи места, то той опълномощава по едно лице на всѣко едно отъ

тия места, и тѣ подписватъ за него per procurationem. Сѣщото ще става и тука; и нашата Народна Банка, която ще има клонове, трябва да има лица, които да подписватъ за нея. Тука въ столицата ще подписва директора, и подписътъ на директора ще задължава Народната Банка. Но директорътъ не може да бѣде на всичките места, гдѣто ще има клонове. Сега кой ще подписва отвън? Може ли да прашатъ полици и писма тука за подписване? Това не може да става, а трябва да има друго нкое лице, което ще има право да подписва на мѣсто директора на банката по вън, гдѣто ще има клонове на банката.

Това ще рѣшава управителния съветъ, и ще каже напр. Иванъ Стояновъ, който е управител на нѣкакъвъ клонъ, ще има право да подписува за банката, и неговия подписъ ще бѣде задължителенъ.

Азъ чухъ, че г-нъ Д-ръ Цачевъ каза, че ако се отнася само за вътръ въ Княжество, нѣма да се противи, и че е достатъчно, управителния съветъ да опълномощи лицата, да подписватъ отъ името на банката. Но ако се разумява и за вън отъ Княжеството, то трябва да има и утвърдението на Министерството на Финансите. Най-сетнѣ г-нъ Цачевъ може да има за това нкоя причина, но азъ не я виждамъ.

Защо да се даде право на управителния съветъ на банката да назначава онова лице, което ще подписва вътръ въ Княжеството, а да не му се дава сѣщото право да опълномощава лица и вън отъ Княжеството?

Ако се прави това отъ недовѣрие, то поскоро би трябвало да се иска утвърдението на Министерството на Финансите за вътръ въ Княжеството, отъ колкото на вън. Защото вътръ въ Княжеството много повече ще ставатъ операции отъ колкото отвън Княжеството. Случаите, въ които банката ще опълномощи нкого да подписва за нея вън отъ границите на Княжеството, ще бѣдѣтъ твърдѣ редки, за да не кажемъ, че нѣма никога да се случи. Ако пътуествува нкой, ще му дадѣтъ акредитивни писма; но вън отъ Княжеството да се подписватъ полици за смѣтка на банката, такъвъ случай азъ не виждамъ. Следователно, щомъ г-нъ Цачевъ се съгласява, да се позволява на управителния съветъ да назначава лицата, които ще иматъ да подписватъ за банката, то азъ мисля, че въпросътъ е рѣшенъ; защото азъ не виждамъ случай, въ който банката ще се намѣри въ необходимостъ да подписва нкой си полици вън отъ Княжеството за неина смѣтка. Тий ще се подписватъ тука

За това азъ мисля, че предложението на г-на Цачева не трябва да се земе въ внимание, и да се вотира проекта както си е. Защото, ако е отъ недовѣрие, тогава трябва да го

направимъ за всичкитѣ случаи. Но най-сетнѣ, азъ съмъ на това мнѣние, че колкото повече правдини дадете на лицата, на които искате да повѣрите управлението на едно таково учрѣждение, толкова повече ще имате право да ги държите за отговорни по вървежътъ на дѣлата въ това учрѣждение.

Азъ съмъ убѣденъ, че ще направимъ много лошо, ако постановимъ да се иска разрѣшението на Министерството на Финанситѣ; най-напрѣдъ ще е зло за акционеритѣ, а послѣ и за самото правителство.

Ако напр. Министръ на Финанситѣ изъ легко даде съгласието си за едно лице, което представлява управителния съвѣтъ, защо искате да влезне въ тая отговорност правителството? За да кажатъ послѣ акционеритѣ, че правителството трѣбва да ги обезщети, понеже Министрътъ на Финанситѣ е далъ позволение на едикого си да подписва и той опропастилъ едиколко пари.

Тѣзи работи не трѣба да бждѣтъ, и акционеритѣ ще бждѣтъ по благодарни, ако знаятъ, че административния съвѣтъ ще назначава тѣзи лица, и ще знаятъ, че той ще е и отговоренъ.

Онзи, който е отговоренъ, ще си отваря очитѣ на четири, както се казва български, за да избере добри лица, и да неподпадне подъ отговорностъ.

Д-ръ Цачевъ: Отъ думитѣ на г-на Министра на Правосъдието и Севлиевски депутатъ нищо не можахъ да разбера. Всичко което искаха г-нъ М-ръ на Правосъдието, има едно нѣщо, което не каза, и което е твърдѣ важно.

Искамъ да кажѣ, щото Министрътъ на Финанситѣ да знае, когато се дава пълномощие — да се подписватъ полици вѣнъ отъ Княжеството напр. въ Австрия или Англия, и това да става съ съгласието на Министра на Финанситѣ.

Ето причина: Именно че тѣзи господа подлежатъ на тѣзи закони, на които подлежатъ и нашитѣ подданинци, т. е. може да направятъ едно злоупотребуване и да се криятъ подъ капитулации: (Единъ гласъ: Ахъ!)

За това настоявамъ, щото М-ръ на Финанситѣ да дава тоже своето съгласие, понеже то ще даде по-голямъ гаранция, че ще се даватъ пълномощия на такива лица, които да зематъ задължение, че ще бждѣтъ отговорни, ако да направятъ нѣкое злоупотребуване.

М-ръ Начевичъ: Чудно ми е, какъ г-нъ Цачевъ не разбира онова, което каза г-нъ Грековъ, (Грековъ: Азъ се радвамъ, че не е разбралъ; защото други сж ме разбрали!) който много добръ разясни работа. Тука се казва, че управителния съвѣтъ се произнася върху лицата, на които ще

се дава пълномощие да подписватъ актоветѣ на банката вѣнъ отъ Столицата.

Това не може да значи друго, освѣнъ, че казания съвѣтъ опредѣлява, кои лица ще бждѣтъ въ филиалитѣ на банката, кои лица ще подписватъ за банката, или, по-добъръ речено, за филиалитѣ на тази банка — били тѣзи филиали вжтрѣ въ Княжеството, били тѣ въ съвѣдна нѣкоя държава, или на друго по-отдалечно мѣсто.

Щомъ се назначаватъ филиали, назначаватъ се и тѣхнитѣ управители, и това го прави административния съвѣтъ. Заедно съ назначението, разбира се, че имъ се дава и правото да подписватъ за банката,

Други лица освѣнъ тѣзи нѣматъ и не могатъ да се опълномощаватъ да подписватъ за банката.

Кога се назначаватъ управителитѣ на тѣзи филиали, разбира се, че административния съвѣтъ ще си отваря очитѣ и ще знае, какви хора назначава. Намѣсата въ тия назначения на М-ра на Финанситѣ не дава никаква гаранция, за сполуката на тия назначения; понеже той не може да е всевѣдущъ, той не може да познава всичкитѣ хора, и до колко сж тѣ добри, честни и достойни, особено защото не е писано на чело на всекиго, какъвъ е той. Съ това предложение на г-на Цачева, работата се само умжчява, и то безъ никаква полза. Нѣма съмнѣние, че акционеритѣ сж най-компетентнитѣ лица за назначението на служащитѣ у банката, които тѣ иматъ право да назначаватъ, както е административния съвѣтъ, и този административенъ съвѣтъ е за интересованъ за да избере управители на филиалитѣ лица добри и честни; понеже директорътъ самъ, както и администраторитѣ, иматъ акции, за които сж брили пари, и които се турятъ въ опасностъ, ако тѣ назначаватъ лица безъ разборъ и ако имъ даватъ още отторѣ и права да задължаватъ чрезъ подписа си банката. М-рътъ на Финанситѣ, напротивъ, има само една нравствена отговорностъ, понеже той не е заинтересованъ въ банката, и при назначението на едно недостойно лице всичкото зло, което ще постигне него лично, е да се каже, че М-ра е твърдѣ легко постъпилъ при назначение на това лице. Директорътъ както и членовѣтъ на административния съвѣтъ обаче сж не само нравствено отговорни, но още иматъ и вещественна отговорностъ, понеже иматъ вжтрѣ въ банката свои капиталы и ще пострадатъ материално, ако не си отварятъ добръ очитѣ, когато избиратъ служащитѣ, въ банката или въ нейнитѣ клонове, лица.

Д-ръ Цачевъ: Азъ не знамъ, какво ще врѣди, ако въ този членъ се опредѣли, и каква пагуба ще има, ако за лица, които се опълномощаватъ да подписватъ за банката

вънъ отъ Княжеството, да става това опълномощаване съ съгласието на М-ра на Финанситѣ, когато държавата полага 4 милиона франкове въ тази банка. Защото вънъ, които ще се опълномощатъ, може да сж лица чуждоподданни, които не отговарятъ предъ българскитѣ закони. Има още единъ членъ, който казва: «Управителитѣ на банката лично не отговарятъ за дългове на банката».

Такъвъ членъ ний вече приехме.

Въ такъвъ случай, ако стане таково нѣщо, Министерството на Финанситѣ ще отговаря предъ Народното представителство. Предлагамъ да се положи на гласоподаване; но настаивамъ на него; ако се приеме, добръ, ако не, менѣ е все едно.

М-ръ Грековъ: Азъ нещъ да бждъ така зълъ, както г-нъ депутатъ отъ Търново, който каза, че не разбира нищо, каквото казахъ. Защото, ако искахъ да бждъ зълъ, щехъ да кажъ, че се радвамъ, че не ме е разбралъ г-нъ Цачевъ, защото това е едно доказателство, че други сж ме разбрали. (Веселостъ). Но като оставимъ това на страна, азъ незная, защо г-нъ Цачевъ настоява върху това. Да кажъ въ какви случаи може да се случи единъ чужденецъ да подписва полици за банката. Една банка е както единъ частенъ търговецъ, който недава пълномощия на единъ чловѣкъ да подписва полици, освѣнъ за нужда за къщата му, за търговската му фирма. И банката ще дава пълномощия да се подписватъ полици за нуждитѣ на банката.

То ще каже, че ще се подписватъ тѣзи полици тамъ, дѣто има клонове на банката. Незная, да ли се предполага че ще има и вънъ отъ Княжеството клонове, и че ще се турятъ чужди подданици, които да се ползватъ съ капиталитѣ на банката, и които да не отговарятъ на българскитѣ закони.

Г-да! Това нѣщо, ако да приеме Нар. Събрание, трѣбваше г-нъ Цачевъ да докаже, че се случаватъ такива случаи и то често.

Този членъ, който предлага г-нъ Д-ръ Цачевъ е безполезенъ, и нѣма да се яви никой пътъ такъвъ случай. — Никой пътъ нѣма да даде банката на чужди подданици ауторизацията, да подписва за нея въ странство; и ако би било таково пълномощие на чуждоподданикъ, то може да го даде и въ Княжеството. Нѣма ли тука чуждоподданици, неживѣятъ ли тука доста чуждоподданици? Ако е страхътъ за това, то банката може и въ Княжество да намѣри чуждоподданици. Но такъвъ случай и таково предположение не е основано на сжщността на работа, и нѣма да се яви, и за туй не трѣбва да се занимаваме съ него.

А колкото за члена, който приехме, че директорътъ не отговаря лично за задълженията на банката, това е въ всички акционерни дружества. Като се каже, акционерно дружество, то ще каже и неотговорностъ на директора. Това е основано на самия законъ и който знае законътъ за акционернитѣ дружества, той нѣма да се очудва никакъ, че тука е казано: че директорътъ нѣма да отговаря за дълговетѣ на банката. Има акционерни дружества съ 100—200 милиона лева. Питамъ ви, кой директоръ би могълъ да отговаря за всичкитѣ задължения на банката? И едно дружество, което има 100 милиона капиталъ, помислете, какво жиро може да прави то съ кредита си! Тѣзи обращения на капиталъ се качватъ на милиарди. И кой е директорътъ на такява дружества, който може да отговаря за милиарди? Най-богатитѣ хора нѣматъ милиарди.

За туй законодателятъ, когато писалъ законътъ за акционернитѣ дружества, той е казалъ, че директоритѣ не ще бждатъ отговорни за задълженията на банката. Сжщо ще стане и у насъ, ако напишете не веднжжъ, но ето пжти въ закона, че директорътъ е отговоренъ за всичкитѣ задължения на банката. Една банка, която има 12 милиона капиталъ, може да прави жиро за 100 милиона въ годината; и азъ ви питамъ, кой директоръ може да приеме сжщинската отговорностъ за такава огромна сума? Какво ще му земемъ най-сетнѣ, ако е злоупотрѣбилъ 12-тѣхъ милиона?

За това, директорътъ на такова дружество никога не бива отговоренъ. Това да не плаши никого, че сме приели такъвъ членъ, че директорътъ не отговаря за задълженията на банката. Дѣто има акционерно дружество, тамо има и неотговорностъ на директора. Най-сетнѣ за директоръ се избира колкото е възможно по съвѣстенъ и по честенъ чловѣкъ, и за да има гаранция, той трѣбва да има една частъ акции отъ банката въ залогъ; защото ако пропаднатъ паритѣ на хората и неговитѣ ще пропаднатъ най-напредъ; и това е една гаранция за дружеството.

Слѣдователно всичкитѣ тѣзи доводи, които искаха г-нъ Минчо Цачевъ, немогжтъ да ме убѣдятъ, и вѣрвамъ че тѣ не сж убѣдили никого, че трѣбвало да стане ограничение въ закона, именно когато се касае за подписи, които ще се даватъ въ странство, щото Министерътъ на Финанситѣ да опълномощава заедно съ управителния съвѣтъ за това. Такъвъ случай г-нъ Цачевъ не е още показвалъ, че би ставало подобно нѣщо, а само да се мисли, че можало би да се случи таково нѣщо, това по мое мнѣние е съвършено излишно.

Азъ повтарямъ, че не трѣбва да се турятъ повече ограничения на управителния съвѣтъ, защото колкото по-вече го ограничимъ, толкова по-малко ще бѣде отговоренъ. По-добрѣ, да го оставимъ свободенъ, да дѣйствува свободно, защото щомъ е той свободенъ въ своитѣ дѣйствия, той ще има и по-голяма отговорностъ. (Гласове: Исчерпано е!)

Председателъ: Постоянствува ли г-нъ Д-ръ Цачевъ на своето предложението?

Д-ръ Цачевъ: Постоянствувамъ да се каже: «обаче вѣнъ отъ Княжество опълномощенията да ставатъ съ съгласието на М-ра на Финанситѣ».

Председателъ: Твърдѣ хубаво. Ще се тури на гласование най-напредъ 4-та алинея на 79 членъ, както си е въ проекта, и подиръ ще се тури на гласование предложението на г-на Д-ра Цачева.

Моля г-на докладчика да прочете 4-та алинея.

Докл. Аневъ (чете): 1) «Произнася се върху лицата, на които ще се дава пълномощие да подписватъ актоветѣ на банката вѣнъ отъ Столицата». (Приема се)

Д-ръ Цачевъ: Моята прибавка е: «обаче вѣнъ отъ Княжеството опълномощенията да ставатъ съ съгласието на Финансовий Министръ».

Председателъ: Който не приеме предложението на г-на Цачева, да си дигне ръката. (Вишегласие). Ще каже, че се не приема. (Веселостъ).

Докладчикъ Аневъ (чете):

д) рѣшава въпроси за подигане съдби, съпротивления (опозиции), оспорвания, въззиви за искания оглѣди, или за отказване отъ всичкитѣ тия тѣжести форми; за искане провѣрка на почерки или за заявление на подлогъ, за предлагане и оттегляние кѣтва, за спогаждане по любовенъ начинъ, за приемане третейски съдъ, и за правяне въ какви други актове по съдопроизводството. (Приема се).

М-ръ Грековъ: Тука има една дума «съпротивления», която не се разбира добрѣ. Азъ би предложилъ, да се земе терминъ, който се употрѣблява въ нашитѣ закони. На мѣсто съпротивление, да се каже: «обезпечение и отзиви». Защото въ юридическа смисълъ «съпротивление» нѣма значение. Французски се казва *opposition*, което има значение правно съ основа, което е употрѣбляемо въ нашия юридическия езикъ, съ «обезпечение и отзиви».

Председателъ: Тѣй като тѣзи алинея се прие веднажъ, Народ. Събрание счита ли за потребно да се замѣни тая дума «съпротивление» съ юридически думи?

Шивачовъ: Азъ би желалъ да чуя обясненията на г-на М-ра на Финанситѣ по тѣзи дума, и тогава да се произнесе Народ. Събрание.

М-ръ Начовичъ: Това измѣнение може да стане при второто четение; сега не може, като членътъ е вече приетъ.

Председателъ: Понеже се прие вече тази алинея ще бѣде по-хубавъ, когато ще се прочете изцѣло законопроекта, да предложатъ г-нѣ Министръ замѣнението.

М-ръ Грековъ: Ако и да съмъ направилъ кжено предложението; но тѣзи директори, които ще се водятъ по този уставъ, не ще да знаятъ, какво значение има тази дума. Но думитѣ «обезпечение и отзиви» всѣки знае, какво значатъ.

Шивачовъ: Азъ разбирамъ думата «съпротивление», че човекътъ съ сила трѣбва да се съпротиви. За това трѣбва да се каже друга дума нѣкоя, а «обезпечение» не е добра.

М-ръ Грековъ: Това, което предлагамъ азъ, неизмѣнява членътъ, а просто обяснява; защото «*opposition*» което е въ скобки турено, значи, да се зематъ обезпечения.

Именно въ дадения случай, когато има едно рѣшение, и то неотговаря на банката, да направи тя отзивъ. Ако да измѣнявахъ тѣзи думи смисълътъ на приетия членъ, азъ не би го предложилъ; но тука се замѣнява само една дума съ друга, която по-добрѣ изражава смисълътъ. Думата «съпротивления» е турена само по погрѣшка на преводача, и нѣма никакво значение.

Председателъ: Счита ли Народ. Събрание за възможно да се замѣни думата «съпротивления» съ думи «обезпечение и отзиви»?

Докл. Аневъ: Г-нъ Грековъ, да направи предложението си при послѣдното четение.

Шивачовъ: Ако намѣри г-нъ Грековъ подходяща дума, може да се замѣни; думи «съпротивления» и «обезпечения» не сѣ български. Друга дума по-подходяща да се намѣри.

М-ръ Грековъ: Това е юридически терминъ.

Докладчикъ Аневъ (чете):

е) установлява, съгласно чл. 47, формата на банкнотитѣ, рѣшава надписитѣ, които ще носятъ, както и издаването, прибирането и унищожаването имъ. (Приема се).

Всѣко разискване, което има за цѣль направата, отпущането или унищожаването на банкнотитѣ, трѣбва да бѣде одобрено най-малко отъ двама цензори. (Приема се).

ж) определя условията, съ които се приематъ залозитѣ, и които условия трѣбва да бѣдѣтъ подложени на одобрението на Министра на Финанситѣ. (Приема се).

з) разисква предложенията за учрѣждаване клонове въ окръжията и за тѣхната частна организация, както и за назначение кореспонденти на банката. (Приема се).

и) разпредѣля приетий отъ общото събрание бюджетъ за расходитѣ на банката и въ течението на годината разрѣшава извънреднитѣ разноси отъ всѣкакъв видъ. (Приема се).

i) приготвя документитѣ и докладитѣ за поднасяне въ общото събрание. (Приема се).

Чл. 80.

Събранието на управителния съвѣтъ става веднѣжъ въ седмицата.

Той се събира извънредно всекога, когато директорътъ намира за нужно или когато двама администратори или двама цензори поискать.

Съвѣта не може да разисква, ако болшинството на неговитѣ членове не присъствуватъ.

Рѣшенията ставатъ по вишегласие.

Ако при първото свикване не се състави вишегласие, съвѣта се свиква отново въ кратъкъ срокъ; ако и този път се случи равногласие, гласътъ на председателя превишава. (Приема се.)

Чл. 81.

Цензоритѣ участватъ въ всичкитѣ разисквания на управителния съвѣтъ по съ съвѣщателенъ гласъ. (Приема се.)

Чл. 82.

За разискванията на управителния съвѣтъ се държи протоколъ, въ който се упоменаватъ предметитѣ на разискванията и рѣшенията заедно съ мотивировкитѣ.

Черновката на протокола се подписва на същото заседание отъ присъствающитѣ членове и отъ секретаря. (Приема се.)

ГЛАВА XIII.

Цензоритѣ.

Чл. 83.

Цензоритѣ сѣ натоварени съ специалната служба да бдятъ върху точното изпълнение на устава и на правилникитѣ на банката. Поради това тѣ иматъ право да контролиратъ всичкитѣ дѣйствия на банката, и да преглѣждатъ състоянието на касата, регистритѣ, хранимитѣ въ касата цѣнни книги, записи и мѣнителници, корресонденцията и писанията (*écritures*) отъ всекакъвъ видъ. (Приема се.)

Чл. 84.

Когато цензоритѣ участватъ въ управителния съвѣтъ, тѣ иматъ право, както и администраторитѣ, да искать да се запишатъ тѣхнитѣ предложения, които не сѣ били приети отъ съвѣта. (Приема се.)

Чл. 85.

Цензоритѣ излагатъ въ единъ мотивированъ рапортъ до общото събрание на акционеритѣ резултата на надзирането си върху воденето и хода на дѣлата въ банката, както и забѣлжитѣ си върху равносметката. Такъвъ рапортъ ще се печата всека година, и ще се раздава заедно съ рапорта на управителния съвѣтъ. (Приема се.)

ГЛАВА XIV.

Сконтоний комитетъ.

Чл. 86.

Сконтоний комитетъ при главното сѣдалище на банката състои отъ двѣ отдѣления, състоящи всеко отъ три члена. Тѣ работятъ едно подиръ друго по една седмица.

Директорътъ, когато намѣри за нужно, може да съедини двѣтѣ отдѣления за да работятъ заедно.

Членовѣтъ на сконтония комитетъ се назначаватъ за една година отъ управителния съвѣтъ, който опредѣля тѣхното възнаграждение.

Тѣ се зематъ изъ помежду акционеритѣ на банката, които владѣжтъ по 10 акции и по възможности помежду по-значителнитѣ търговци. Тѣхнитѣ акции се влагатъ въ банката и имъ се повръщатъ слѣдъ истичанието на службата имъ. (Приема се.)

Чл. 87.

Днитѣ и часовѣтъ на събранието на сконтония комитетъ се опредѣлятъ отъ единъ особенъ правилникъ.

Комитетътъ е изключително натоваренъ да приема или отхвърля, слѣдъ разглѣждане, цѣнноститѣ, представени за сконтиране. На този комитетъ председателствува единъ отъ администраторитѣ на банката.

Цензоритѣ могатъ да присъствуватъ въ заседанията на комитета.

Рѣшенията на комитета ставатъ по вишегласие, въ случай на равногласие, стойността трѣбва да се отхвърли и ни една цѣнностъ не може да се приеме безъ формалното одобрѣние отъ председателствующия администраторъ.

Списъкътъ за приемане на цѣнноститѣ за сконтиране трѣбва да бжде подписанъ отъ всичкитѣ членове, които сѣ присъствували въ заседанието на комитета. (Приема се.)

ГЛАВА XV.

Общо събрание.

Чл. 88.

Общото събрание представлява всичкитѣ акционери на банката.

Правилно станалитѣ рѣшения на общото събрание сѣ задължителни за всичкитѣ акционери на банката, били тѣ отежтвували били на друго мѣние. (Приема се.)

Чл. 89.

Общото събрание се съставя отъ акционеритѣ, които притѣжаватъ по 10 акции поименни или на предъявитель.

Тѣзи акции се влагатъ поне 20 дни напредъ въ каситѣ на банката или на нейнитѣ клонове.

Акции, представени по въено отъ този срокъ, не се приематъ и не даватъ право на притѣжателя имъ да присъствува въ събранието. (Приема се.)

Чл. 90.

Единъ акционеръ може да бжде представенъ на събранието само отъ такъвъ повѣренникъ, който и самъ има право да гласоподава.

Обаче държавата, дружествата, заведенията и корпорациите могат да бъдат представени и от пълномощници не акционери. Малолетните, запретените и всички онѣзи, които се намират подъ настойничество, се представят отъ своите опекуни и настойници, а пакъ жените отъ какъвто и да е повѣренникъ, билъ той акционеръ или не.

М-ръ Грековъ: Тукъ думата «запрѣщение» е лошо преведена; има французска дума «les interdits», отъ която е преведена. Тукъ се разбира за тѣзи, които по причина на слабоумие се намиратъ подъ опекунство. Въ гражданското право се опредѣлява, че има такива хора, които сж съвършено луди, и се намиратъ подъ опекунство, както и малолетните. Има други, които не сж съвършено подъ опекунство, но се намиратъ подъ единъ кураторъ. Тамъ има хора, които се намиратъ около тѣхъ, и които трѣбва да присѣтствуватъ, когато си дава подписа за нѣкое задължение, и тогава трѣбва да приподпише и неговия опекунъ. Безъ неговия подписъ нищо не бива. Les interdits — запрети, на български не значи онова, което значи на французски.

Волнаковъ: Въместо думата «запретени», която наистина не е понятна на български, какво нѣщо е, да се прибави «не свѣтени» (веселост), еднимъ словомъ лица, които се намиратъ подъ настойници и опекуни.

М-ръ Начовичъ: Струва ми се, че думата «несвѣтени» пакъ не изразява онова, което изразява французската дума interdits. Тази дума показва, че това е станало чрезъ законни актове, сирѣчь, че ентърдирването е направено по легаленъ начинъ. Въ държавния съветъ има компетентни хора по филологията, тамъ не сж измѣнили тая дума, вѣроятно защото не сж намѣрили нѣкое подходяще на значението изражение, сирѣчь не сж намѣрили нѣкоя дума, която да изразява това, което изразява французската дума interdits. Азъ мисля, че може да се приеме въ нашия юридически езикъ, този терминъ «запретени», и предлагамъ да си остане тя въ члена тѣй, както си е, понеже неможехме да намѣримъ друга по-добра.

Аневъ: Въ таквъ случай може да се тури французскиятъ терминъ въ скобки.

М-ръ Грековъ: «Непълноправни» може да се каже и това е по-добъръ, сирѣчь онѣзи, които нѣматъ всичките граждански права.

Предсѣдателъ: Тѣй като е съ другите закони: всѣкогата, които ги тълкуватъ, ще прибѣгватъ къмъ протоколите, въ които е обяснена тази дума; ако Нар. Събрание желае, може да си остане думата така, и онѣзи които искатъ да си

обяснятъ какво е разбирае законодателятъ съ тази дума, ще се съвѣтватъ съ протоколите, гдѣто ще намѣрятъ тълкуването на тази дума. (Гласове: Съгласни).

М-ръ Грековъ: Да се тури въ скобки французската дума «interdits».

Предсѣдателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да се прибави тази дума въ скобки? (Гласове: Да!). Приема ли се 90 чл., както стои въ проекта съ прибавлението на думата «interdits» въ скобки? (Приема се).

Докладчикъ: (Чете):

Чл. 91.

Пълномощните писма и другите книжи, които установяватъ правото на нѣкое лице да присѣтствува на общото събрание, съгласно съ предидущите параграфи, трѣбва да бъдатъ предадени на банката два цѣли дни преди събраниято, иначе тѣ си губятъ силата.

Тѣзи книжи трѣбва да носятъ подписа на пълномощителя и да бъдатъ завѣрени по законенъ начинъ (Приема се).

Чл. 92.

Преди да се откриятъ заседанията на събраниято, присѣтствующите акционери подписватъ списъкъ, съ който се удостоверява тѣхното присѣтствие. Въ този списъкъ се показва числото на акциите, които всѣки единъ отъ акционерите е вложилъ. (Приема се).

Чл. 93.

Десетъ акции даватъ право на единъ гласъ, никой обаче не може да има по-вече отъ 5 гласа за себе си и 5 други по пълномощие, колкото и да е числото на неговите акции и за повѣрителите му.

Представителятъ на правителството има 10 гласа.

Комисията е направила едно малко измѣнение: вмѣсто 10 акции да се каже: «5 акции даватъ право на единъ гласъ,» и «представителя на правителството има 20 гласа на мѣсто 10». И тогава трѣбва да се измѣни членъ 89-й, гдѣто се казва, че «общото събрание се съставя отъ акционерите, които притежаватъ по 10 акции по именни или на предъявителъ».

Д-ръ Пачевъ: Ако предложението на г-на Анева се приеме, тогава трѣбва да се ограничи числото 10. Тука има по-долу членъ, въ който се казва, че който има 15 акции ще има 5 гласа. Азъ казвамъ да се ограничи, че който има до 25 акции да има 5 гласа. На горѣ да се не броятъ.

Докладчикъ: Същото предлага и комисията.

М-ръ Начовичъ: Туй измѣнение можеше да стане, ако да се бѣше предложило едно съответствующо измѣнение и въ 89-й членъ, и ако да се бѣше приело вмѣсто 10 акции 5; защото тукъ се казва: «общото събрание се съставлява

отъ акционеритѣ, които притѣжаватъ по 10 акции, по именни или на предявитель». Това значи, че само онѣзи, които иматъ 10 акции, може да се явятъ въ Събранието. Следователно, ония които иматъ по 5 акции, не само, че немогатъ сега да иматъ гласъ, но нито могатъ даже да се явятъ въ Събранието на акционеритѣ, а онѣзи, които иматъ 5, немогатъ. Тогасъ какъ е възможно да си даждъ тамъ гласътъ, когато нѣматъ право да се явятъ въ общото събрание; за това да се остави за второто четение, въ случай, ако трѣбва да се измѣни.

М-ръ Грековъ: Азъ не съмъ на мнѣние да се приеме предложението на комисията, защото, който знае какво става въ общитѣ събрания на акционерскитѣ дружества, ще се съгласи съ мене, че тѣзи, които иматъ най-малко акции, дигатъ най-много гюрюлтия и се препоръчватъ за дано се избератъ за администратори или друго нѣщо. Глѣдайки го, че взелъ 2 или 3 акции, хортува, движи се въ общото събрание, само да се препоръча за да го избератъ за администраторъ или други чинъ. Азъ имахъ случай да чувамъ хора, които сж били въ акционерни дружества много пжти, и всякой пжтъ това се е явявало, че онѣзи, които представятъ най-малко число акции, сж противни на всичко, което се разисква, държатъ слова, правятъ гюрюлтия, само и само да се избератъ за нѣкакви настоятели въ дружеството. Това нѣщо не е една гаранция, толкозъ по-вече, че 10 акции не сж твърдѣ много. Съ 3000 фр. трѣбва да имашъ участие въ 12 милиона франка, да се чуе твоя гласъ. По-малко отъ туй да се предложи, то ще стане съвсѣмъ малко. Единъ человекъ, който има 3000 франка, тамъ гдѣто има 12 милиона събрани, и той ще има право да си даде гласътъ. Да го свадимъ на 1500 франка, това е съвсѣмъ малко. Ако свалите суммата отъ 3000 по-малко, ще се събератъ по-вече акционери, и колкото по-вече акционери ще се събератъ, толкозъ по-малко работа ще се върши, и по-вече гюрюлтия ще се дига, само и само да се препоръчатъ хора да станатъ администратори или цензори. (Гласове: Освѣтлихме се!).

Шивачовъ: Азъ мисля, че мнѣнието на комисията е твърдѣ умѣстно; тъй като у насъ твърдѣ рѣдко има хора, които могатъ да купятъ по-вече отъ 5 акции. Но ако ли се приеме 10 акции, то повечето българи не ще иматъ никакъвъ гласъ. Кой ще купи по-вече акции? Ще купятъ иностранци и ще иматъ болшинството въ Събранието и народ. банка, вмѣсто българска, ще стане иностранна. За това добръ би било, да се каже, че даватъ право на единъ гласъ и по-малко отъ 5 акции, а на всѣкий начинъ да се нетура повече отъ 5 акции. И освѣнъ това, дѣто се казва, че представителя на

правителството да има 20 гласа, азъ съмъ на мнѣние да има по-вече. Споредъ каква смѣтка правимъ това? Като има 40.000 акции, най-малко ще има 2.000 души хора които даватъ гласъ. Правителството дава $\frac{1}{3}$ отъ капитала и ще има само 20 гласа, а други може би ще има 2.000 гласа. За това да се увеличи правото на правителството да има повече отъ 40 гласа.

Докладчикъ Аневъ: Това измѣнение стана съ съгласието на г-на Министра на Финанситѣ. Азъ се присъединявамъ къмъ мнѣнието на г-на Шивачова, че колкото по-малко акции ще даватъ единъ гласъ, толкозъ повече българи ще взематъ участие. А споредъ г-на Грекова, че не е много 3.000 франка, за да има човѣкъ гласъ, това е малко мъничко. Ако 5 акции даватъ право на единъ гласъ, тогава мисля, че българитѣ ще зематъ по-големо участие. Освѣнъ това и г-нъ Министръ на Финанситѣ е съгласенъ съ комисията, и за туй излишно е, да се мисли по нататѣкъ. Имамъ предъ себе си единъ уставъ, който се е разисквалъ въ Сърбия, нашия съплѣменъ народъ, къдѣто тоже се казва, че на 5 акции се дава единъ гласъ. (**М-ръ Грековъ:** Но може акциитѣ да бждатъ по 600 или по 1.000 лева). **Аневъ:** (Продължава). Тѣ сж по 500 лева. И въ този уставъ, който се е разисквалъ въ Сърбия, се казва, че «въ главното Събрание даватъ право 5 акции на 1 гласъ, 15 — на 2 гласа, 25 — на 3 гласа, 35 — на 4 гласа, 50 — на 5 гласа, 75 — на 6 гласа и 100 — на 7 гласа и послѣ за всѣки 20 акции които преминатъ отъ сто, дава се право на единъ гласъ, и че никой акционеринъ не може да има по-вече отъ 30 гласа, макаръ и 1.000 акции да притѣжава. Съ това се ограничаватъ гласовѣтъ.

Г. Геровъ: Спорѣдъ предложението на г-на Анева излиза, че като има 40.000 акции трѣбва да се събератъ 8.000 души, като ще иматъ 5 акции единъ гласъ. Да се събератъ 8.000 души; но какъ ще се събератъ. За това даже е малко и по 10 акции да даватъ 1 гласъ. Мисля да се направи щото само онзи да има гласъ, който има 20 акции; защото ако бжде 5 акции, то трѣбва да се събератъ 8.000 души на едно мѣсто, нѣщо, което е невъзможно.

Шивачовъ: Азъ искамъ да кажъ на г. Герова, че 8.000 души по 5 акции ще иматъ 8.000 гласа; но онзи който има 5 акции, не ще предприеме да похарчи 150 франка за да дойде да дава гласъ. Но ще се намѣрятъ по крайнѣй-мѣри до 2.000 гласа, и между тѣхъ ще има и опълномощени отъ другитѣ. Правителството има пълно право да има 150 гласа; защото полага $\frac{1}{3}$ часть отъ капитала. Следователно трѣбва да има пропорционално извѣстни права,

както и другитѣ акционери. Ако акционеритѣ иматъ 2.000 гласа, защо правителството да нѣма 150 гласа, когато пропорционално би могло да има 800 гласа? Заради туй предлагамъ, щото представителя на правителството да има 150 гласа, а другитѣ 5 акции да даватъ единъ гласъ.

Председателъ: Ще си позволя да забѣлѣжж едно нѣщо. По напредъ приехми, че общото събрание се съставлява отъ акционери, които иматъ по 10 акции и даватъ по 1 гласъ. Сега комисията предлага, че всѣки единъ акционеринъ, кой има 5 акции, да има гласъ въ общото събрание на акционеритѣ. Подиръ г-нъ Докладчикъ предлага да се даждъ по-вече гласове на правителството. Г-нъ Шивачовъ предлага друго нѣщо, а г-нъ Геровъ друго нѣщо т. е. иска щото 20 акции да иматъ право на единъ гласъ. Отъ всичко това, ако ми се позволи, ще заключж, че това не е било доста добръ обсъдено въ комисията. И тѣй като веднажъ приехми 10 акции да иматъ единъ гласъ, азъ бихъ помолилъ г-на докладчика и г-да представителитѣ, да оставятъ своитѣ предложения за идущето второ четение. (Гласове: Съгласно).

Доклад. Аневъ: (Чете):

Чл. 94.

Редовнитѣ годишни общи събрания се свикватъ всѣка година въ столицата на Княжеството прѣзъ мѣсець май. (Приема се.)

Чл. 95.

Извънреднитѣ общи събрания се свикватъ, когато това би се поискало или отъ управителния съвѣтъ, или отъ цензоритѣ, или отъ правителството, или отъ нѣколко акционери, които представляватъ повече отъ $\frac{1}{4}$ на дружественний капиталъ, или най-послѣ, когато станжтъ загуби и дружественний капиталъ се намали на половина. (Приема се.)

Чл. 96.

Всѣко свикване на общото събрание ще бжде обявено чрѣзъ «Държавенъ Вѣстникъ» четиредесетъ дни преди деня на откриванieto му.

Въ случай на спѣшность управлението на банката може да намали тоя срокъ на 20 дни и тогава въ обявлението се опредѣля деньтъ, въ който трѣбва да се положатъ акциитѣ въ банката, съ които се дава право на акционерина да участвува.

Въ обявлението за свикване се съобщаватъ и въпроситѣ, които ще се обсъждатъ и рѣшаватъ въ общото събрание. (Приема се.)

Чл. 97.

За да бжде общото събрание съставено правилно, то трѣбва да състои най-малко отъ (200) двѣстѣ акционери, представлявани лично или чрѣзъ повѣренници.

Освѣнъ това записанитѣ или вложенитѣ отъ присѣтствуицитѣ на събранията лица акции, трѣбва да представляватъ непремѣнно половината отъ реализованный дружественний капиталъ. (Приема се.)

Чл. 98.

Ако въ назначений день общото събрание не може да се състави споредъ горѣизложенитѣ условия, заседанието се отлага за тридене. На четвъртий день събраниято се открива и наченва да дѣйствува безъ всѣко друго извѣстие или покана, колкото и да бжде числото на присѣтствующитѣ акционери и на представенитѣ акции. (Приема се.)

Чл. 99.

За провѣрителѣ на гласовѣтѣ въ общото събрание се избиратъ по явно гласоподаване двама отъ по-главнитѣ акционери, които не сж членове отъ управителний съвѣтъ.

Провѣрителѣтѣ подписватъ протоколитѣ заедно съ председателя и съ другитѣ присѣтствующи членове на управителний съвѣтъ.

Протоколитѣ се печататъ и испращатъ на онѣзи акционери, които биха ги поискали. (Приема се.)

Чл. 100.

Общото събрание постановлява:

1) върху предметитѣ, които сж показани въ обявлението и които ще бжджтъ подложени отъ управителний съвѣтъ и отъ цензоритѣ на разгледване;

2) върху предложенята, които бихж подписали 20 акционери. За да можжтъ да се внесжтъ на дневний редъ въ събраниято, тѣзи предложеня трѣбва да бжджтъ съобщени на управителний съвѣтъ поне 10 дни прѣди откриванieto на събраниято;

3) върху представенната отъ управителний съвѣтъ равномѣтка за миналата година, върху воденето на дѣлата отъ него и върху распределението на печалбитѣ.

Тѣзи постановления ставатъ само слѣдъ прочитането и изучаването на годишнитѣ рапорти, които управителний съвѣтъ и цензоритѣ представятъ на редовното общо събрание. (Приема се.)

Чл. 101.

Общото събрание избира лицата, които трѣбва да замѣнжжтъ онѣзи цензори и управителѣ, на които срокътъ отъ службата се свършва. (Приема се.)

Чл. 102.

Общото събрание може да извади администраторитѣ и цензоритѣ които само е избрало.

То рѣшава въпроситѣ за увеличение на дружественний капиталъ.

То може да измѣни устава, но тѣзи измѣнения се утвърждаватъ всѣкога съ особенъ законъ. (Приема се.)

Чл. 103.

Рѣшенията на общото събрание стават по вишегласие. Въ случай на равногласие предложението пада.

Обаче рѣшенията върху мѣрките, указани въ §§ 2 и 3 на предишния членъ, ще се считатъ правилни само тогава, когато сж били приети по вишегласие отъ $\frac{2}{3}$ на присъстващите акционери. (Приема се.)

Чл. 104.

Избирането на администраторитѣ и на цензоритѣ става по тайно гласоподаване.

Ако при първото гласоподаване избираемитѣ лица не сж получили вишегласие, пристѣпва се къмъ второ гласоподаване.

Въ такъвъ случай въпросътъ се рѣшава и съ относително вишегласие.

Ако при второ гласоподаване гласовѣтъ сж се раздѣлили по равно, то предпочтение се дава на по-стария на години. (Приема се.)

ГЛАВА XVI.

Растуряне на дружеството.

Чл. 105.

Управителний съвѣтъ е длъженъ да свика общо събрание и да му предложи въпроса за растуряне на дружеството, щомъ види, че дружественний капиталъ се е намалилъ на половина. (Приема се.)

Чл. 106.

Общото събрание има право да постанови: или да се зематъ мѣрки за да се доведе дружественний капиталъ въ първоначалната му цифра (цифрата на подписа), или да се растури дружеството. (Приема се.)

Чл. 107.

Когато капитала се е смалилъ до ($\frac{1}{3}$) часть отъ първоначалния му размѣръ, растурянето става отъ само себе си. (Приема се.)

Чл. 108.

Когато предлѣжи да се растури дружеството, общото събрание назначава ликвидаторитѣ и имъ опредѣля властта. (Приема се.)

Чл. 109.

Освѣнъ показанитѣ по-горѣ причини, въ никой други случай растурянето на дружеството не може да стане прѣди истичането на показанный въ настоящий уставъ срокъ. (Приема се.)

ГЛАВА XVII.

Правителственний комисаръ.

Чл. 110.

Правителството има право да надзирава и провѣрва всѣхитѣ операции на банката и да въспира изпълнението

отъ нейна страна на всѣка мѣрка, която би била противна на законитѣ, уставитѣ или на интереситѣ на държавата.

За тая цѣль, то назначава особенъ комисаръ, който нагледъ всѣхитѣ операции на банката и особено издаването на банкнотитѣ и сконтото. (Приема се.)

Чл. 111.

Заплатата на комисаря се опредѣля отъ правителството по съгласие на управителний съвѣтъ на банката и се заплаща отъ тая послѣдната. (Приема се.)

Чл. 112.

Правителственний комисаръ има право да изучава хода и състоянието на дѣлата на банката и да провѣрва книгитѣ и каситѣ,

Управлението е длъжно да му представи състоянието на банката, което е завѣрено за точно, всѣкога, когато той поиска това. (Приема се.)

Чл. 113.

Комисарътъ засѣдава въ общо събрание, въ съвѣта и комитетитѣ на банката, но неговий гласъ въ всѣхитѣ тѣзи събрания е съвѣщателенъ. (Приема се.)

Чл. 114.

Отсѣдствието на комисаря не въспира съвѣта и комитета въ тѣхнитѣ рѣшения; но станжалитѣ въ такъвъ случай рѣшения му се съобщаватъ отъ предсѣдателя по-скоро. (Приема се.)

Чл. 115.

Комисарътъ може да поиска да се въпре приврѣменно изпълнението на рѣшенията, които му се видятъ противни на законитѣ, уставитѣ и правилницитѣ на дружеството, или же на интереситѣ на дружествата.

Въ такъвъ случай той явява на правителството работата въ по-скоро врѣме, и то рѣшава окончателно. (Приема се.)

ГЛАВА XVIII.

Приходни распорездания.

Чл. 116.

Щомъ се покрие подписването, съгласно чл. 5 отъ този законъ, М-ра на Финанситѣ въ кѣсо врѣме и само чрѣзъ едно просто извѣстие свиква акционеритѣ на общото събрание за съставяне дружеството и въвеждане директора въ длъжността му.

Акционеритѣ, колкото и да бжде числото имъ, провѣрватъ подписката на акциитѣ и внесений капиталъ отъ първото издание, избиратъ немедленно администраторитѣ и цензоритѣ и пристѣпватъ къмъ другитѣ дѣйствия по съставянето на дружеството. (Приема се.)

Чл. 117.

Министрътъ на Финансите предава на дружеството всичкитѣ актове, както и расходнитѣ смѣтки, за да почне дружеството по-скоро да дѣйствува. (Приема се).

Чл. 118.

До съставянъето на дружеството правителството ще земе нуждитѣ мѣрки за приврѣмненото учреждане на банката, за да не би да окжѣне наченванъето на дѣйствието ѝ. (Приема се).

Чл. 119.

Настоящия уставъ ще се напечати на отдѣлни книжки и ще се раздаде на всичкитѣ акционери, които го поискать. (Приема се).

Чл. 120.

Настоящия уставъ ще се внесе на разглѣждане и одобрение въ Нар. Събрание.

Шивачовъ: Азъ мисля, въ този членъ може да се каже, че настоящия уставъ се разглѣда и одобри отъ Народ. Събрание.

Докладчикъ Аневъ: Да се махне съвѣтъ.

Председателъ: Така щото Нар. Събрание намира за добръ да се изхвърли този членъ? (Гласове: Да се изхвърли!). Да, този членъ е излишенъ и ще се изхвърли. (Почивка на 10 минути).

(Послѣ распускъ).

Председателъ: Засѣданието се открива отново. Да слѣдва г-нъ докладчикъ.

Докладчикъ Аневъ (чете:)

ПРАВИЛНИКЪ

по който отдѣлението на поземелний кредитъ при Българската народна банка извършва службата си.

ГЛАВА I.

О п е р а ц и и.

Чл. 1.

Отдѣлението на поземелний кредитъ при Българската народна банка има за предметъ:

а) да дава въ заемъ срѣщу залогъ отъ недвижими имоти (ипотека) сумми, които ще се исплащатъ за дългъ срокъ чрезъ годишни платежи (annuités), или за кратъкъ срокъ съ погашение или безъ погашение (amortissement);

б) да дава въ заемъ на окръжията, общинитѣ и на общественитѣ заведения срѣщу залогъ или безъ залогъ на недвижими имущества сумми разрѣшени отъ Държ. Сѣвътъ;

в) да издава поземелни облигации и да търгува съ тѣхъ. Суммата на тѣзи облигации не трѣбва да надминува суммитѣ дължими отъ заемопримателитѣ. (Приема се)

ГЛАВА II.

Условия за заемитѣ.

Чл. 2.

Съгласно чл. 1, отдѣлението за поземелний кредитъ прави два вида ипотечни заеми:

а) единитѣ се исплащатъ въ дългъ срокъ чрезъ годишни платежи, смѣтнати по начинъ така, щото да можтъ да погасятъ (amortir) дълга въ единъ опредѣленъ срокъ, траянieto на който да не надминува врѣмето, презъ което ще трае банката;

б) другитѣ записи се исплащатъ въ кратъкъ срокъ съ погашение или безъ погашение (amortissement). (Приема се.)

Д-ръ Пачевъ: Тука чл. 2, казва за отдѣлението за поземелний кредитъ прави два вида ипотечни заеми. Но таково отдѣление да ли ще го има вътка една сукурсала, или това отдѣление ще го има само въ София?

Докладчикъ Аневъ: Разбира се, че на въвѣждѣ, гдѣто има сукурсали, ще има тоже ипотечни отдѣления.

Председателъ: Приема ли се втория членъ както е въ проекта? (Приема се.)

Чл. 3.

Заемитѣ можтъ да се правятъ въ пари и въ поземелни облигации или залогови билети. (Приема се.)

Чл. 4.

Заемитѣ се правятъ само срѣщу първа ипотека, сирѣчь, срѣщу залогъ отъ таквизи недвижими имущества, които не сж заложени другому. Ако недвижимото имущество е заложено другому, банката може да даде заемъ срѣщу таково имущество като го освободи отъ първиятъ заимодавецъ и го земе върху себе си. (Приема се.)

Чл. 5.

Не се приематъ за залогъ срѣщу заеми:

1. Меритѣ, пасищата и горитѣ (балталъцитѣ), принадлежащи на общинитѣ и други общински имущества, за които законътъ за земитѣ не позволява да се продаватъ.

2. Рудницитѣ и каменоломни.

3. Нераздѣленъ недвижимъ имотъ, освѣнь, ако той се заложил съ съгласието на всичкитѣ съпритежатели.

4. Театритѣ. (Приема се.)

Чл. 6.

Отдѣлението за поземелний кредитъ приема въ залогъ само недвижими имоти, които даватъ траенъ и оздравенъ доходъ. (Приема се.)

Чл. 7.

Количеството на заема не може да надминува половината отъ стойността на заложенный недвижимъ имотъ.

За лозя, гори, нивя и други имоти, на които дохода произлиза от посѣви и растения, заема не може да надминува една третя част отъ стойността имъ.

Голѣмитѣ и малки фабрики се цѣнятъ само по тѣхната стойностъ, независимо отъ индустриалното имъ назначение. (Приема се.)

Чл. 8.

Въ никой случай годишнитѣ платежи, т. е. лихвитѣ, погашението и др. разноси, за които заемопримателя се задѣлжава, не могатъ да надминатъ цѣлата сума на дохода отъ недвижимъ имотъ. (Приема се.)

Чл. 9.

Размѣрътъ на лихвата на заемитѣ се опредѣлява отъ управителний свѣтъ по предложение на управителя на ипотечното отдѣление.

Той не може въ никой случай да бѣде по-голѣмъ отъ размѣра на лихвата за ония заеми, които се правятъ срѣщу залогъ недвижимо имущество. (Приема се.)

Чл. 10.

Годишнитѣ платежи ставатъ въ пари и съдържатъ :

- 1) Лихвата.
- 2) Погашението (l'amortissement), пресмѣтнато спорѣдъ размѣра на лихвата, и врѣмето колкото ще трае заема.
- 3) Годишно плащанье (allocation) за право на комисиона и за разноси на управлението, на които цифрата ще се опредѣлява отъ управителний свѣтъ безъ да надминува 1%. (Приема се.)

Чл. 11.

Годишнитѣ платежи (les annuités) ставатъ по шестомѣсечие въ срокове опредѣлени отъ управителний свѣтъ. При сключването на заемтъ, отъ капитала се задържа лихвата и опредѣлената комисиона (allocation), които се падатъ за врѣмето до истичане на първий шестмѣсеченъ почекъ (срокъ). (Приема се.)

Чл. 12.

За всѣко шестмѣсечно исплащане въ опредѣлений срокъ плаща се лихва по пълно право и безъ формално извѣстие (mis en demeure) за въ полза на банката.

Сжщо се плаща лихва и за разноситѣ, направени по преслѣдванията за разчистване на смѣткитѣ до събиране на дълговетѣ, като се смѣта отъ денътъ отъ който тѣзи разноси сж станали. (Приема се.)

Чл. 13.

Слѣдъ единъ мѣсець отъ извѣстиванieto, ако длъжника не си заплати вносѣтъ на урѣчений срокъ, банката ще продаде съ публиченъ търгъ заложенный недвижимъ имотъ безъ всѣка друга формалностъ и съгласно съ заканъ за публичнитѣ търгове.

Отъ получената сума на продаденъ недвижимъ имотъ банката задържа главитѣ, лихвитѣ и всичкитѣ разноси по търга, а остатъкътъ се дава на длъжника. (Приема се.)

Чл. 14.

Длъжницитѣ иматъ право да се отплащатъ преди срока на заемтъ изцѣло или на части.

Тия прѣждеврѣменни исплащания се извършватъ спорѣдъ желанието на длъжницитѣ, било въ пари, било въ поземелни облигации или залогови билети отъ изданието по-казано въ контракта на заема.

Тѣзи облигации или залогови билети се приематъ по номиналната имъ цѣна какъвто и да имъ бѣде курсътъ.

За прѣждеврѣменнитѣ исплащания банката зема едно обезщетение, което не може да надмине 2% отъ цѣлата сума на платеното прѣждеврѣменно количество.

Капиталътъ, който се образува отъ прѣждеврѣменнитѣ плащания, ще се употреби или за погашение, или за испукувание отново на поземелни облигации, или пакъ за даване на нови заеми. (Приема се.)

Чл. 15.

Заемопримателятъ е длъженъ да извѣстява на банката въ едномѣсеченъ срокъ за продажбитѣ на имуществата си, които може да е направилъ на цѣло или на части.

Ако не извѣсти въ този срокъ, банката може да поиска отъ него цѣлото внасяне на дългътъ му.

Освѣтъ това, банката има право на обезщетението, опредѣлено отъ предидущий членъ. (Приема се.)

Чл. 16.

Заемопримателятъ е длъженъ тоже да заплати сжщото обезщетение, когато неизвѣсти въ показанъ по-горѣ срокъ за поврѣжданията, които заложенитѣ недвижими имущества сж претърпили и за всички случайности, каквото: за умяляване на стойността, за поврѣждане на имота му или за нарушение правото му за притѣжаване.

За неизвѣстяване въ всичкитѣ горѣрѣчени случаи банката може да поиска отъ заемопримателя исплащанieto на заема. (Приема се.)

Чл. 17.

Въ случай, че заемопримателятъ укрива законнитѣ причини за уничтожението на ипотеката, исплащанieto на дълга тоже се иска и обезщетението, опредѣлено въ чл. 14, остава притѣжаване на банката. (Приема се.)

Чл. 18.

Имотитѣ, които могатъ да загинатъ отъ огънь, трѣбва да бѣдѣтъ застраховани съ разноси на заемопримателя, освѣтъ ако банката има за залогъ на заема си въ сжщото врѣме и други имущества, на които стойността е двойна отъ заестата сума, и които не ще могатъ да загинатъ отъ огънь.

Въ акта на заема се упомънува, че въ случай на нещастие, банката приема на право обезщетението.

Застрахованието трѣбва да съществува прѣзъ всякото врѣме до гдѣто трае заемътъ.

Банката може да иска щото застрахованието да бѣде направено въ нейно име, и количеството на годишнитѣ разности да се исплаща прѣзъ рѣцѣтъ ѝ.

Въ този случай цифрата на годишнитѣ платежи на заема се увеличава съ количеството на платежа за застрахованието. (Приема се).

Чл. 19.

Въ случай на нещастие, банката приема на право обезщетението.

Въ срокъ на една година отъ оправянието на нещастieto, заемоприсмателя има право да въстанови недвижимитѣ си имоти въ първоитното имъ състояние.

Прѣзъ това врѣме, банката пази обезщетението подъ видъ на гаранция за суммата, която има да зема, до истичанието на годината.

Слѣдъ прѣустройванието на недвижимия имотъ, тя прѣдава обезщетението на длъжника, като спадне това, което слѣдва да зема.

Ако до истичанието на годината, длъжника не е упражнилъ правото си, да въстанови изгорѣлото си недвижимо имущество, и ако преди този срокъ, той е обявилъ намѣренiето си, че нѣма да упражни това си право, обезщетението окончателно минава на смѣтка на банката, и се спада като предварително исплащаніе срѣщу дългътъ му. (Приема се).

Чл. 20.

Прѣждеврѣменнитѣ исплащания, произходящи отъ нещастие, не даватъ поводъ на обезщетението, помѣнато въ членъ 14.

Ако банката намира, че послѣдствие на това нещастие, нейното обезпечение се поврѣжда, тя може да поиска плащанieto на остатъка, който ѝ се дължи. (Приема се).

Чл. 21.

Оцѣненiето на имотитѣ, които се залагатъ, се прави спорѣдъ документитѣ, контрактитѣ и другитѣ свѣдѣния доставени отъ ступанина, който иска да му се даде на заемъ.

Освѣнъ това, банката има право да произведе оцѣнение отъ експерти.

Въ всѣки случай оцѣненiето се прави върху двойни основи като се глѣда на чистий доходъ и на продаждната цѣна. (Приема се).

Чл. 22.

Когато притѣжанието е припознато за рѣдно и гаранцията достатъчна, управителний съвѣтъ на банката определя количеството на заема, който ще се направи и условний контрактъ се подписва. (Приема се).

Чл. 23.

Ако слѣдъ изпълнението на ипотечнитѣ формалности се е открилъ нѣкой записъ, или нѣкое дѣйствително право, което нарушава рѣдността на притѣжанието на недвижим имотъ, условний контрактъ се унищожава чрѣзъ единъ актъ, подписанъ отъ управителя (администратора) на отдѣленiето на поземелний кредитъ.

Въ противенъ случай, актътъ се приподписва отъ Директора на банката и се облича съ подписа на заемоприсмателя, и въ този актъ се помѣнува: за изпълнението на формалноститѣ, за предаванието на стойността, съставляюща количеството на заема и врѣмето, отъ когато почеватъ лихвитѣ. (Приема се).

Чл. 24.

Всичкиѣ разности и вждивени пари по исканието на единъ заемъ, оставатъ за смѣтка на лицето, което е направило това искание, даже въ случай, въ който заема не се е извършилъ. (Приема се).

ГЛАВА III.

За поземелнитѣ облигации или залогови билети.

Чл. 25.

Поземелнитѣ облигации, издадени отъ банката, сѣ на име или на представителъ. (Приема се).

Чл. 26.

Облигациитѣ на име се преосѣжватъ по джиро, или по всѣки други начинъ, който ще бѣде опредѣленъ отъ управителний съвѣтъ.

Банката въ никой случай неотговаря за правилността на джирата, и като плати облигацията на лицето на името на което е джиросана, тя се счита че се е правилно издѣляла.

Облигациитѣ на представителъ се отсѣжватъ по просто предаване (tradition). (Приема се).

Чл. 27.

Ипотечнитѣ облигации, издадени отъ банката, образуватъ равностойността (contre-valeur) на заемитѣ; тѣхното количество не може да бѣде по-големо отъ количеството на дълговетѣ на заемоприсмателитѣ.

Освѣнъ това, въ никой случай това количество не може да превишава повече отъ десетъ пѣти суммата по капитала, опредѣленъ нарочно за поземелний кредитъ.

Ипотечнитѣ облигации иматъ за гаранция:

1) Заложениѣ (hypothèques) недвижими имоти, които представляватъ винаги стойностъ поне два пѣти по-голема отъ стойността на облигациитѣ, които сѣ въ обръщаніе.

2) Отредѣната частъ отъ основний капиталъ на банката, положена въ операции за поземелний кредитъ, и която не може да бѣде повече отъ четвъртата частъ на този капиталъ.

3) Съответствующата частъ отъ резервний фондъ на банката. (Приема се).

Чл. 28.

Не се допуска никакво съпротивление отъ страна на трети лица за заплащанieto на капитала или на лихвитъ на поземелнитъ облигации освѣнъ въ случай на изгубване акцията (titre). (Приема се).

Чл. 29.

Поземелнитъ облигации не могатъ да се издаватъ за стойностъ по-малка отъ 100 лева.

Чл. 30.

Поземелнитъ облигации даватъ лихва, на която размѣра, сроковетъ и начина на плащанieto се опредѣлятъ отъ управителний съвѣтъ.

Отъ внасянието на годишнитъ платежи отъ заемопримателя до плащанieto на лихвитъ на предявителя на облигациитъ, междубака бива най-малко отъ три мѣсеци.

Каквато и да бѣде формата на облигациитъ, лихвата се плаща на предявителя на акцията. (Приема се).

Чл. 31.

Поземелнитъ облигации ще бѣждатъ представени съ титли, отрѣзани отъ единъ регистръ съ кочанъ и съ талонче и подписани отъ управителя (администратора) на ипотечното отдѣление и отъ директора на банката, и подпечатани съ печата на банката.

Талонитъ на поземелнитъ облигации, слѣдъ постепенитъ издавания се проваждатъ въ Министерството на Финанситъ, което ще ги съхранява, слѣдъ като ги запише въ единъ специаленъ регистръ и ще гледа всѣки мѣсець, щото количеството на испуснатитъ залогови билети да не надмине количеството на ипотечнитъ заеми, на които тѣ образуватъ равно стойността (la contre-valeur). (Приема се).

Чл. 32.

Управителний съвѣтъ може да позволи да се положатъ облигациитъ въ кассата на банката за пазение.

До истежлованието имъ издава се срѣщу тѣхъ едно свидѣтелство на име.

Управителний съвѣтъ опредѣлява условията, начина на възвръщанieto имъ, разноскитъ за свидѣтелствата и разноскитъ за размѣненieto на облигациитъ. (приема се).

Чл. 33.

Поземелнитъ облигации се издаватъ безъ да се опредѣлява врѣмето за исплащанieto имъ отъ банката. Тѣ се исплащатъ чрѣзъ тегление жребие (тиражъ).

Всѣко исплащание съдържа числото на облигациитъ, които трѣбва да се погасятъ (amortissement), тъй щото облигациитъ, които еставатъ въ обръщание да не надминуватъ никой пътъ капиталитъ, които оставатъ дължими отъ ипотечнитъ заеми. (Приема се).

Чл. 34.

Не ще се даватъ никаки дѣлби (lots) или премии (primes) при исплащанieto на облигациитъ. (Приема се).

Чл. 35.

Теглението на облигациитъ, които трѣба да се исплатятъ, извършва се отъ управителний съвѣтъ въ присѣдствieto на правителственний комисаръ. (Приема се).

Чл. 36.

Осемъ денѣе слѣдъ теглението жребие (тиражъ), истежленитъ номера се залѣпватъ въ сѣдалището на банката и се обнародватъ въ «Държавенъ Вѣстникъ» и въ единъ иностраненъ. (Приема се).

Чл. 37.

Истежленитъ по жребие облигации исплащатъ се въ денѣтъ показанъ въ обявлението

Отъ този денъ лихвитъ на исплатенитъ облигации се спиратъ по пълно право. (Приема се).

Чл. 38.

Исплатенитъ по слѣдствие на тиража облигации се подпечатватъ веднѣга съ единъ печатъ въ знакъ за унищожението имъ. Слѣдъ това, тѣ се истрѣбятъ въ присѣдствieto на директора, на управителя (администратора) на ипотечното отдѣление, на единъ отъ цензоритъ и на правителственний комисаръ. За това се съставя актъ, който се подписва отъ горѣпоменжититъ лица. (Приема се).

Чл. 39.

Облигациитъ принадлежащи на банката по слѣдствие на прѣждеврѣменни исплащания, се подпечатватъ веднѣга съ единъ особенъ печатъ и не могатъ да се турнатъ въ обръщание, освѣнъ съ едно ново визиране отъ управителя (администратора) на ипотечното отдѣление и отъ директора. (Приема се).

Чл. 40.

Независимо отъ поземелнитъ облигации на банката се позволява да издава облигации въ размѣръ на количеството изисквано за посрѣщание на заеми, които тя ще прави или на общественни заведения безъ залогъ, съгласно съ дѣйствующитъ закони на държавата. (Приема се.)

ГЛАВА IV.

Управление на отдѣлението за поземелний кредитъ.

Чл. 41.

Управителъ (администраторъ) на ипотечното отдѣление за поземелний кредитъ се назначава отъ директора на банката. (Приема се).

Чл. 42.

Този управителъ (администраторъ) е натоваренъ да изучава всичкитъ дѣла относящи се до операциитъ на поземелний кре-

дигъ, да кореспондира съ заинтересуванитѣ лица, да слѣди за изпълнението на рѣшенията на управителний сѣвътъ, да надзирава за точно приспособление на настоящий уставъ, за правилното водение на регистритѣ и на счетоводството, съ една дума, да води всичкитѣ потребности на управлението на службата съ която е специално натоваренъ. (Приема се).

Чл. 43.

На управителя (администратора) е забранено да зема подъ своя самоотговорностъ всѣка мѣрка, която би могла да обвързва (engager) капитала на банката.

Всичкитѣ дѣла относящи се до отдѣлението на поземелний кредитъ, подлагатъ се отъ управителя (администратора) на разгледане въ управителний сѣвътъ, също както се разгледватъ и другитѣ дѣла на банката. (Приема се).

Чл. 44.

За операциитѣ на поземелний кредитъ се държи отдѣлно счетоводство, по което всѣка година се представятъ особени смѣтки.

Всѣкий пжтъ тѣзи смѣтки трѣбва да сж отдѣлни отъ общото счетоводство на банката. (Приема се).

Чл. 45.

Цензоритѣ надзиратъ операциитѣ на поземелний кредитъ, както и другитѣ операции на банката.

За резултата на този надзоръ се съставлява една особена глава въ рапорта, който се представи всѣка година отъ цензоритѣ за разгледане въ общото събрание (Приема се).

ГЛАВА V.

За привилегиитѣ дадени на банката относително дѣйствиата на поземелний кредитъ.

46.

Щомъ ипотечний законъ се издаде, единъ специаленъ законъ ще опредѣли, ако е нужно, привилегиитѣ, които се даватъ на банката, относително процедурата за заздравението и събиранieto на заемитѣ, направени отъ отдѣлението на поземелний кредитъ. (Приема се).

Председателъ: Извѣстно Ви е, г-да представители, че бюджетарната коммисия състои отъ 10 души; но единъ отъ тѣхъ се е кассиралъ, тъй щото въ бюджетарната коммисия сега не сж толкозъ, колкото по-напредъ бѣха избрани. Желаетъ ли Нар. Събрание да приложи още единъ членъ на тази бюджетарна коммисия или не?

Шивачовъ: Азъ мисля, че е необходимо да се прибави още единъ членъ на тази коммисия и предлагамъ за такъвъ по явно гласоподаване г-на Анева.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание г-на Анева за членъ на тази коммисия? (Приема се). Който го не приема да си дигне ржката. (Единъ дига). Ще каже, че е членъ вмѣсто Хафузъ Биляла. Какъ желаетъ Нар. Събрание, утрѣ да има ли заседание или не? (Едни гласове: Да има! — Други: Да нѣма!).

Манасовъ: Тѣй като има отредена коммисия за да разгледва смѣткитѣ за мобилиранieto на Нар. Събрание, то ако има утрѣ заседание, не ще може да свърши своята работа. За това утрѣ Събрание да не стане, за да се прегледва салата и да се даде отчетъ.

Бошнаковъ: Освѣнъ това има частни коммисии, които иматъ частни заседания, и щомъ има редовно заседание, не може да се работи утрѣ. За това предлагамъ заседание да имаме въ четвъртъкъ.

Аневъ: Доклада на Смѣтната палата е готовъ, за това утрѣ може да има заседание. (Гласове: Не може!).

Лазаръ Дуковъ: Азъ желая да има утрѣ Събрание, защото освѣнъ, че доклада за Смѣтната палата е готовъ, но има и друга работа, то е., да се прочете закона за банката изцѣло и да се разисква 93-ий членъ за да се съгласимъ върху него. Ще каже, че има работа за утрѣ.

Шивачовъ: И азъ би се съгласилъ съ г-на Дукова, не само утрѣ, но и прѣзъ нощъ да има заседания; ако всичкитѣ г-да депутати бѣха свободни, като г-нъ Лазаръ Дуковъ, който не е и членъ на коммисии. Но като имаме предъ видъ, че коммисиитѣ трѣба да заседаватъ и иматъ други работи, предлагамъ заседание да стане въ четвъртъкъ. Освѣнъ това и Министритѣ иматъ свои текущи работи, които може да се спржтъ, ако се събираме всѣки день тукъ.

Лазаръ Дуковъ: Истина, което казва г-нъ Шивачовъ свободенъ съмъ, а той казва, че е билъ претоваренъ. Разбира се. Колкото работи имаме, колкото закони имаме, искаха нѣкои лица все сами да ги разгледатъ. (Гласове: Не е истина!) Имало хора, които искаха. (Гласове: Не е истина!).

(Председателъ: Моля, оставете г. Лазара Дукова да искаже свободно мнѣнието си). (Дуковъ продължава). Ако имаше само такива закони, отъ които всичкитѣ представители не разбиратъ, на пр., както по конвенцията, търговията и други работи, тогазъ е друго; но ние може да разбираме поне за лозята и нивята, които вчера се представиха, и можяхме да помогнемъ на г-на Шивачова и другитѣ събратия. Но безъ дълги разисквания възлага се и това на тѣхъ. Има една турска пословица, която казва: «ербабжна бюрежъ, ербабжна

чюрекъ»; но туй е влияние на нѣколко само лица. (Гласове: Нѣма влияние!).

Председателъ: Нѣматъ влияние никакви лица, защото всичкитѣ представители сж свободни да избиратъ ония, които искатъ, и ми се струва, че ония коммисии, които разглѣждатъ законопроектитѣ, на драго сърце ще се въсползватъ отъ свѣтитѣ на г-на Лазара Дукова, които би поискалъ да даде на коммисиитѣ. И ми се струва, че тѣзи членове, които съставляватъ разни коммисии, не би се отказали да взематъ въ внимание мнѣнието на г-на Дукова като не единъ чловѣкъ, който се занимава съ такива работи, и може да принесе полза.

М-ръ Начовичъ: Това нѣщо мисля че стои въ правилникѣтъ. Тамъ е казано, че всѣки представителъ, когато намѣри за нуждне да станатъ нѣкои измѣнения въ проектитѣ, е длъженъ да иде въ коммисиата, която разглѣдва сжщия проектъ, и да му предложи измѣненията, които мисли, че трѣбва да станатъ. Тѣй щото, всѣки е свободенъ да помага на коммисиитѣ, и да ги освѣтлява чрезъ своитѣ мисли и никакъ не е казано че коммисиитѣ трѣбва сами да работятъ по законопроектитѣ. Освѣнь това, коммисиитѣ не само че не могатъ да отблѣсватъ лицето, което би поискало да присѣтствува на нейнитѣ разисквания, но тѣ сж даже длъжни да приематъ и изслушватъ всѣкого отъ депутатитѣ, който би поискалъ да си даде мнѣнието. Това го опредѣля категорически правилникѣтъ.

Лазаръ Дуковъ: Азъ ще моля г-да представителитѣ, да ме извинятъ за гдѣто казахъ че станало по влияние. Азъ именно за това казахъ, че завчера, когато искахъ дума да говоря, имаше нѣколко души, които казаха «исчерпанъ е въпросѣтъ», и азъ неможахъ да си кажъ свободно мнѣнието. За това го казахъ азъ. А моето предложение е, и настоявамъ да имаме утрѣ засѣдание.

Шивачовъ: Азъ мисля, че всѣкакво разисквание за това влияние, и незная още какво, е излишно. Тукъ е въпросѣтъ; да ли е съгласно Събранието, да имаме утрѣ засѣдание или не; и мисля, че всичкитѣ г-да представители сж съгласни да има въ четвъртъкъ.

Председателъ: Тѣй като нѣкои отъ г-да представителитѣ желаятъ, да има утрѣ засѣдание, по тазъ причина азъ ще туря подъ гласоподавание предложението на онѣзи г-да, които желаятъ утрѣ да има засѣдание. Тѣй като въ правилникѣтъ е предвидено, че въ срѣда не трѣбва да има засѣдание, а редовното засѣдание е въ четвъртъкъ, то който желае, да има утрѣ засѣдание, да си дигне ржката. (Трима дигатъ.)

Ще каже, че Нар. Събрание не желае да има утрѣ засѣдание, а редовното засѣдание ще стане въ четвъртъкъ, както се предвижда . . . (Д-ръ Цачевъ: Искамъ думата!) Моля г-на Цачева да благоволи, да почака, и като свърша азъ, ще му дамъ думата. — Засѣданието ще стане въ четвъртъкъ както се предвижда въ правилника. Думата има г-нъ М-ръ Начовичъ.

М-ръ Начовичъ: Г-да представители! Знаете, че преди нѣколко денъ се е раздалъ законѣтъ за поземелното даждие, и той се е раздалъ на г-да представителитѣ, не само за свѣдѣние, но за да се произнесе Нар. Събрание върху неговото, тѣй да кажъ — достоинство или недостоинство. Азъ до сега незаблѣжихъ обаче да се е взелъ той въ внимание отъ Събранието и да се е препроводилъ на нѣкоя коммисия, за да го изучи. Азъ желая туй нѣщо да стане, сирѣчь, да се препроводи тоя законъ на една коммисия, която да го обещди и да докладва на Нар. Събрание. Особено е желателно да стане такова нѣщо, защото въ отговорѣтъ на тронното слово се каза, че се очакватъ нови закони, които да направятъ щото поземелното даждие да се расхвърля по равномѣрно отколкото сега. Това значи, ако не се лъжъ, че Събранието мисли за необходимо да се въведатъ нѣкои измѣнения и усъвършенствувания въ тозъ законъ. Заради това, азъ желая, щото всѣки, който съглѣдва нѣкои недостатъци въ тоя законъ, да си искаже мнѣнието при неговото разисквание било въ коммисиата, било въ Нар. Събрание, за да станатъ желаемитѣ усъвършенствувания. Сега Нар. Събрание какъ ще рѣши: да ли да се препроводи тоя на фин. коммисия или ще избере нѣкоя нова коммисия, нарочно за разглѣдвањето на тоя законъ?

Председателъ: Предложението на г-на М-ра Начовича е, да се избере една нова коммисия, която да разгледа закона за поземелния данѣкъ или опшюра. Кога желае Нар. Събрание да избере тази коммисия, сега ли, или да остане за идущето засѣдание? (Гласове: Въ четвъртъкъ!)

Д-ръ Цачевъ: Тѣй като г-нъ М-ръ на Финанситѣ желае да стане едно измѣнение въ закона за десѣтъка, (гласове: Не е желатъ!) или да се прегледа този законъ, азъ мисля, г-да, че тукъ имаме правилникъ и трѣбва да се разбираме. (Гласове: Исчерпано е!) Трѣбва да се внесе този законъ съ Княженски указъ. (Гласове: Исчерпано е!) Трѣбва да имате търпение да ме изслушате. (Предсѣд.: Да слѣдва г-нъ Д-ръ Цачевъ!) Слѣдователно, азъ ще помоля г-нъ М-ръ на Финанситѣ да внесе и този законопроектъ както всичкитѣ други законопроекти, съ княжески указъ.

М-ръ Начовичъ: Г-нъ Минчо Цачевъ нѣмаше право да направи туй възражение, защото въ законопроекта, за който се говори сега, и който е билъ обнародванъ въ «Държавния Вѣстникъ» съ княжески указъ, е казано, че той ще се внесе въ Нар. Събрание въ най-близката му сесия. Това значи че указъ за неговото внасяне въ Събранието е излязналъ прѣди 8 мѣс. и че сега не е нужно да се прави новъ указъ. Това разглеждане трѣбва да стане на основание на указа, който е утвърдилъ тоя законъ преди 8 мѣсеци. (Гласове: Съгласни.)

Председателъ: Г-нъ Д-ръ Цачевъ постоянствова ли на своето предложение? (Д-ръ Цачевъ: Не постоянствовамъ).

Шивачовъ: Азъ мисля, че добръ ще бѣде да се избере особенна коммисия, за разглеждане закона за десѣтъка, защото тукъ има нѣкои хора, както каза и г-нъ Л. Дуковъ, които иматъ по-вече понятие по тѣзи работи и могатъ да влѣзатъ въ тази нова коммисия. За това най-добръ ще бѣде да се избере особенна коммисия.

Председателъ: Моля г-на Шивачова, да не оказва на лица, защото Нар. Събрание е съвършено свободно да избере онѣзи лица, които то желае; освѣнтъ това Нар. Събрание знае още и способноститѣ, и добритѣ намѣрения на всичкитѣ депутати; така щото, да се указва на лица, е съвършено излишно.

Шивачовъ: Азъ само казахъ, Нар. Събрание може да избере когото иска.

М-ръ Начовичъ: И азъ щѣхъ да препорѣчя едно лице, но слѣдъ забѣлѣжката, която се направи на г-на Шивачова, азъ виждамъ че нѣмамъ това право, ако и да съмъ убѣденъ че щѣше да е добро, ако това лице влѣзеше въ казанната коммисия.

Председателъ: Тогава да остане на Нар. Събрание да размисли върху лицата, които ще избере, и въ идущето заседание да избере лица, които сж подходящи за тази коммисия.

Бобчевъ: Понеже този въпросъ е отъ голѣма важностъ, както се каза и по-напрѣдъ, защото поземелний данѣкъ не е распределенъ равноправно; заради туй, ако отъ вѣнъ не събере свѣдѣния вѣрка коммисия, която се избере, не може да направи нищо. За това, споредъ моето мнѣние, трѣбва да се освѣтли отъ вѣнъ, като напр. отъ окр. управители, окр. съвѣти и окол. началници, и тогава можемъ да покажемъ върху този предметъ.

М-ръ Начевъ: Не оспорвамъ забѣлѣжката на г-на Бобчева; тя е твърдѣ справедлива. Но коммисията, която се избере, може да рѣши да се направи такъвъ нѣщо и да даде

указанията, като напр. по кой начинъ трѣбва да се събератъ тѣзи свѣдѣния и какви свѣдѣния сж най-нуждни. Въ вѣрки случай, законътъ за поземелний налогъ, трѣбва да мине презъ Нар. Събрание, което е длѣжно да се произнесе върху него; защото тѣй е заповѣдалъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. И азъ настоявамъ да се изпълни заповѣдта на Княза и да се избере коммисията, когато му дойде врѣмето; а послѣ да се произнесе и Нар. Събрание.

Шивачовъ: Азъ мисля, че много отъ г-да представители, които сж дошли отъ провинцията, ако до сега не сж освѣтлени по този въпросъ, то да се искатъ отъ вѣнъ сега свѣдѣния е съвършено неумѣстно. Понеже има нѣкои между насъ, на които се е падало случаи да практикуватъ този законъ, тѣй щото тѣ знаятъ, кои сж удобноститѣ или неудобноститѣ му, и вѣрки може свободно да ги искаже или въ коммисията, или въ Народ. Събрание. Заради туй, азъ мисля, просто да се избере коммисията, въ която да влизатъ лица по компетентни; и слѣдъ разискванията, които ще станатъ тамъ, Нар. Събрание може да рѣши, да ли да се искатъ свѣдѣния или не.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Относително до този законъ има едно недоразумѣние. Вие знаете, г-да, твърдѣ добръ, че ние въ отговора на тронната рѣчь казахме, че по (принципъ), по начало, този законъ е добръ, и тогава ние всички подписахме адресътъ, въ който ний казахме само, че окладитѣ на разнитѣ общини относително до десѣтъка не сж равномерно распределени; напр.: има общини, които плащатъ $\frac{1}{10}$ часть и има общини които плащатъ $\frac{1}{25}$ часть и даже има други които плащатъ само $\frac{1}{40}$. Азъ мисля, че слѣдъ това, което казахме, не е нужно днесъ да преглеждаме закона, защото той е приетъ отъ насъ и одобренъ. Ние казахме по начало, че десѣтъкътъ, преобърнатъ въ поземеленъ данѣкъ, е принесълъ благодѣяние на населението; както и самъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Князътъ е приелъ адреси отъ разни страни на Княжеството, които изявяватъ благодарностъ за тази мѣрка. Слѣдователно, тукъ се изисква Министерството на Финанситѣ да предпише на окр. съвѣти да събератъ точни свѣдѣния относително до онѣзи общини, които неплащатъ 10-тата часть; тогава да се препратятъ окладитѣ на разнитѣ общини въ Министерството на Финанситѣ за да се распределѣ поземелни данѣкъ. Ето какъ азъ разбирамъ въпроса.

М-ръ Начовичъ: Азъ не съмъ съгласенъ съ г-на Д-ра Цачева. Тѣзи свѣдѣния, които каза той, че Министерството трѣбва да иска отъ окрѣж. съвѣти за да се расхвърля това даждие на основание полученитѣ така данни, немогатъ да

послужатъ на Министерството за постиганъето на цѣльта, която указва г-нъ Докторъ. Азъ мисля, че Министерството нѣма право да дѣйства по тоя начинъ. Министерството ще има това право само тогава, когато Нар. Събрание му обяви предварително своето съгласие. Когато М-вото, съ одобрието на Н. ВИСОЧЕСТВО, и слѣдъ като изслуша мнѣнието на Държавний Съвѣтъ, введе закона за поземелното даждие, то го направи като една приврѣмenna мѣрка и за да отстрани отъ населението едно много голѣмо зло. Освѣнъ това тази мѣрка, ако и да не е била взета съ одобрието на Народ. Събрание, е съвършено законна. Тя нито налага ново даждие, нито го пакъ измѣнява: тя измѣнява само начина на събиранieto на даждието. Но вопреки това, Министерството желае да добие одобрението на Народ. Събрание, ако и това да се направи до една извѣстна степенъ въ отговора на тронното слово. Министерството желае нѣщо повече: то подлага този законъ на разглѣжданието на г-да представителитѣ, понеже е увѣрено, че тѣхната опитностъ ще спомогне за неговото осъвършенствование въ ония части, които би се указали на практика не съвсѣмъ на мѣстото си. Ако се случи обаче, че Народното Събрание да иска да направи нѣкои измѣнения, но да не може да направи това по нѣмание нуждитѣ данни, то ще може да укаже на измѣненията, които желае и да натовари Министерството да ги направи, когато се получатъ даннитѣ, защото безъ такъвъ мандатъ Министерството мисли, че не е въ правото си да се отдѣли отъ приетия законенъ цѣтъ. За да извърши преобразованието, което стана по десѣтъка, Министерството взе за основа суммата на десѣтъка, която всѣка община е платила въ тритѣ послѣдни години; основа съвършено законна, и която не подигна никакво съпротивление или оспорване. Народното Събрание е свободно да взема въ подобни обстоятелства каквито основи му сж удобни: това, обаче, Министерството не може да го направи, освѣнъ слѣдъ едно изрично рѣшение отъ страна на камарата. Министерството не може да събере свѣдѣния отъ окръжнитѣ съвѣти, както това се предложи по-прѣди и да расхвърля данъкътъ на основание на тия свѣдѣния, понеже тѣ нѣматъ никаква законна основа. Защото свѣдѣнията, които тѣзи съвѣти могатъ за сега да дадѣтъ нѣматъ здрава почва; тѣ нѣма да се основаватъ нито на изброени снопи, нито на кадастрови изчисления, но само на съображения, които може да сж точни, но които могатъ да сж не точни. Ако Министерството постѣпи по единъ такъвъ начинъ, то ще възбуди негодованието или съпротивлението на всички, и всѣкой ще е въ правото си да го попита: на какво основание му е

увеличило даждието. Само ония ще сж задоволни и ще мълчатъ, на които даждието ще се е намалило. Едно расхвърляне десѣтъкъ по начинъ, който се предлага, може да се извърши отъ Министерството, само ако Народ. Събрание го одобри формално отнапредъ. Но за да се дойде до какъвъ да е резултатъ, необходимо е предварително да се изучи законътъ, който имахъ честта да внесѣ въ Събранието. Комисията, която ще го изучи, както и Народното Събрание, ще искажатъ какво трѣбва да се направи. Азъ настоявамъ особено за това да се препроводи тоя законъ на една комисия, защото когато се разискваше отговора на тронната рѣчь, нѣкои лица между които и г-нъ Д-ръ Цачевъ, се обѣщахъ да укажатъ на слабитѣ страни на тоя законъ и да предложатъ способитѣ, по които ще може даждието да се расхвърля по-равномѣрно. Министерството като желае да се осъвършенствуватъ сжществующитѣ закони и да се въведатъ улеснения за населението, иска да узнае кои сж тия способности, чрѣзъ които се достига равномѣрното расхвърляне на поземелното даждие. За това пакъ настоявамъ да мине този законъ чрѣзъ Народ. Събрание, за да се разиска и да се издаде едно формално рѣшение.

Бобчевъ: Азъ ще отговаря на г-на Шивачова и да го питамъ, колко данъкъ е давалъ за десѣтъкъ, и какъ разбира той данъкътъ? (Шивачовъ: Не е работата тукъ, кой плаща и кой Предсѣд.: Моля г-на Шивачова, да се не безпокои! — Шивачовъ: Да говори върху предмѣта!) Бобчевъ (слѣдва): Азъ съмъ на предмѣта. Азъ казахъ да се събератъ данни отъ вѣнъ, а той казва, че трѣбало, депутатитѣ като сж тръгнали отъ окръжитѣ, да научатъ всичкитѣ работи, да понесатъ съ себе книги и тефтери, да напишатъ всички нужди на народа и да ги донесатъ въ Събранието.

Азъ не разбирамъ подъ думата десѣтъкъ, даждието само за житото, но 10—20 калема разни произведения, отъ които се зема десѣтъкъ; зарадъ туй депутатитѣ не могатъ въ едно кратко врѣме да дойдѣтъ до заключение върху това и да осъвършенствуватъ законътъ за поземелното даждие.

Медовъ: Въ него законъ 14-й членъ гласи тѣй, че преди свършванието на августъ, трѣба да се представи окончателна вѣдомость, когато по селата харманитѣ траятъ много късно и кукурузитѣ не могатъ да се прибержатъ до октомврий. За примѣръ ще ви покажѣ едно село, което брои 80 къщи, а окладната цифра му е около 10,000 дюлюма; а село отъ 250—300 къщи съ 50,000 дюлюма земя, окладната цифра и нему е 10,000 дюлюма. Тогава може ли да се приспособи тозъ членъ и да се земе за ръководство за

налагане даждие на народа. Туй е несправедно и според мене трѣбва този членъ да се разгледа и преправи.

Болнаковъ: Г-да! Всички знаете, че законътъ за поземелния налогъ, съгласно указътъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, трѣбваше да се внесе за разглеждане въ Нар. Събрание; да се прегледатъ неговитѣ добри страни, неговитѣ ползи и пр, което и припомнихме въ отговорътъ на тронната рѣчь; но казахме, че трѣба да се распредѣли това даждие равноправно. Азъ мисля, г-да представители, че всѣки отъ васъ малко много занимавалъ се е съ земледѣлие, и слѣдователно, познакомили сте се съ добритѣ и лошитѣ страни на закона. Мнозина тоже сж били членове въ окр. съвети и сж имали случай да узнаятъ неговитѣ непрактически страни. Приведе г-нъ Мещовъ 14-й членъ; припомни г-нъ Бобчевъ за други нѣкои нѣща, а онова, което незнаемъ, можемъ да научимъ отъ правителството, на което сж се представили и добритѣ и лошитѣ страни на закона.

Струва ми се, г-да, че поземелното даждие е наложено на основание десетъчнитѣ цифри отъ 1879, 1880 и 1881 години, отъ което излизатъ голѣми неудобности. Напр. въ 1879 год. се наложи неправилно десетъчнѣтъ, слѣдователно непрактичността е извѣстна. Заради това необходимо е, да се избере лице, които да пристѣпятъ къмъ разглежданieto на закона членъ по членъ. Азъ съмъ съгласенъ да се избере въ идущето заседание една комисия.

Лазаръ Дуковъ: До колкото разбрахъ отъ г-на Министра за този законъ, напълно се съгласявамъ, да се внесе въ Събрание да се разгледа, защото всѣки законъ приспособенъ безъ едно Нар. Събрание, трѣбва да се внася споредъ законътъ въ предстоящата сесия на Нар. Събрание. По тази причина съгласенъ съмъ да се внесе.

А колкото за онова, което каза г-нъ Цачевъ, че смѣ изказали въ адреса благодарностъ за тази система, наистина изказахме, но ние за много нѣща изказахме благодарностъ и послѣ се разискваха. Така и този законъ може да се разисква. И гдѣто се казва, че даждието трѣбва да се распредѣли на равно, това е нѣщо праведно и необходимо, но то е нѣщо, което може да стане въ 5 или 10 години най-малко. Неможемъ да опишемъ изведнажъ земитѣ, неможемъ да раздѣлимъ изведнажъ мѣстата по категории, защото има разлика въ мѣстата не само между окръжитѣ и околитѣ, но даже между село и село: земитѣ на нѣколко близки села неможемъ да оцѣнимъ еднакво. Ще каже, че трѣбва да се чака дълго врѣме, а да чакаме дълго врѣме, ще бѣде късно. Заради това, за сега трѣбва да се съобразимъ съ сегашното врѣме, да видимъ, какъ се е практикувало това до сега, гдѣ

сж се срѣщали нѣкакви спѣнки и пр. Ако е имало такива нѣща, ще се направятъ забѣлѣжки и Нар. Събрание, ако приеме, ще измѣни нѣколко члена, които се покажатъ отъ г-да представители, че сж били въ ущърбъ; ако ли не намѣта нѣкакви спѣнки, ще каже, че го одобрява приврѣменно.

Заради туй, азъ съмъ съгласенъ, този законъ да мине презъ Нар. Събрание за сега приврѣменно; а онова което каза г-нъ Бобчевъ и Цачевъ е правилно, но не е за сега. За напредъ може да бѣде нѣкога.

Д-ръ Цачевъ: По този въпросъ нѣма да говоря, за друго нѣщо има да говоря.

Шивачовъ: Азъ мисля, че щомъ има еднажъ Княжески указъ, за да се внесе единъ законъ въ Нар. Събрание, едва сме въ правото си, да разискваме: да ли да се внесе или не. Заради това, да се говори сега по този въпросъ ще бѣде излишно.

Азъ искамъ да отговори на г-на Цачева, че за да удовлетвори своето желание, трѣбва да настоява да се разгледва този законъ. Именно, окладитѣ сж предвидени въ самия законъ, т. е. какъ ще се распредѣли този данѣкъ за да може да падне равномерно върху всичкитѣ. Казано е изрично въ този законъ, че ще се зематъ срѣдното число за основи отъ тритѣ послѣдни години. Слѣдователно, ако г-нъ Цачевъ намира, че днешното распредѣление не е равномерно, то трѣбва да се измѣни, за да се дойде до едно равномерно распредѣление на този данѣкъ.

На г-на Бобчева ще кажъ, че ако г-да представителитѣ, които сж дошли тукъ, не сж имали случай да практикуватъ този законъ, и ако незнаятъ неговитѣ удобства или неудобности, тогава кой ще ги знае; да ли хората, които правятъ понци съ репей? Заради това, азъ настоявамъ да се приеме предложението на г-на Начовича и да се даде този законъ или на финансовата или на друга комисия да го разгледва предварително. (Гласове: На особена комисия!).

Геровъ: Азъ искамъ да отговори на г-на Д-ра Цачева, гдѣто се произнесе за нѣкои общини, че давали на 10 едно, други на 20 едно други на 25 и даже на 40 едно; но не се произнесе нито за една отъ общинитѣ, които плащатъ не на 10 едно, ами на 7 или на 6 . . Само да казваме, че нѣкои общини плащали на 20 или 40 едно, ще каже че се опропаства Княжеството. Заради това, азъ не съмъ съгласенъ съ искаването на г-на Цачева, защото той забравя, че има хора, които даватъ отъ 6 и 7 едно, когато трѣбва да се поправятъ и тѣзи погрѣшки. Азъ желая щото, кол-

кото е възможно по-скоро да се представи законът на една комисия, която да го преглѣда и поправи погрѣшкитѣ.

М-ръ Начовичъ: Ние се впуснахме въ голѣми подробности. Коя община колко плаща и колко трѣбвало да плаща за такова нѣщо може да се говори само тогава, когато почне да се разисква законътъ. На тоя часъ ние не разискваме казания законъ. Работата е съвсѣмъ друга. Тукъ има единъ законъ изработенъ отъ правителството прѣди 8 мѣсеци, положенъ въ дѣйствиѣ отдавна, и въ който се казва, че трѣбва да премине презъ Нар. Събрание за преглѣждане и одобрение. Този законъ се внесе на основание единъ Княжески указъ, издаденъ преди мѣсеци и той не може да се пре-небрѣгне. Народното Събрание е длъжно да го предаде или на финансовата комисия или на една нова комисия, нарочно за това избрана и която да докладва предъ Нар. Събрание. Каза се, че за да може да се осъвършенствува тоя законъ, трѣбвало предварително да се искатъ свѣдѣния отъ окръжнитѣ свѣти. Това може да е вѣрно, но за да бждемъ сигурни, трѣбва по преди да го предадемъ на комисията да го разглѣда и тя тогава ще каже, че не е въ състояние да осъвършенствува закона по тѣзи и тѣзи причини, и че Министерството трѣбва да събере такива и такива данни, за да може Нар. Събрание да си искаже мнѣнието върху тоя законъ. Тогава Министерството ще извърши поръчката на комисията. Но до тогава отъ гдѣ може да знаеме какви свѣдѣния или данни ще сж нужни на Нар. Събрание.

Имено, въпросътъ е тукъ такъвъ. Нар. Събрание отхвърля ли тоя законъ, отхвърля ли разглѣжданieto му или го приема съгласно съ указа на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО? Ако го приема (Гласове: Приема го!), то трѣбва да избере нова комисия за да го обезди, и да си искаже мнѣнието; или пакъ трѣбва да го препрати на финансовата комисия.

Д-ръ Цачевъ: Понеже г-нъ Геровъ ме предизвиква, азъ ще му укажъ не на общини, а на цѣли окръжии, (М-ръ Начовичъ: Не е истина!) които даватъ . . . (Гласове: Исчерпано е!) Азъ такова «исчерпано» по либералски не разбирамъ. (Председателъ: Моля г-на Д-ра Цачева, да се неотклонява отъ предмѣта!) . . . Знаете г-да представители, че въ 1879 година имаше села, които бѣха почти опропадени, и въ които нѣмаше нито по 6—7 къщи, и знаете твърдѣ добръ, че тѣ даже нѣмаха нито волове, нито нищо. Въ окладитѣ на тѣзи общини за 1879 г. данъктъ е билъ много доленъ и незначителенъ. Това е едно нѣщо, което го показватъ цифри и за които не се изисква никакъвъ адвокатлъкъ и прехраняние на думи. Слѣдователно, като се зе 1879 год. заедно съ двѣтъ други години, прие

се срѣдното число; ще каже, че онѣзи общини въ 1879 г. не сж плащали онова, което трѣбваше да плащатъ и че тѣ намѣсто $\frac{1}{10}$, плащали сж $\frac{1}{20}$ частъ. Това е фактъ, г-да, и азъ можъ да ви покажъ цѣли окръжи, като на примѣръ Плѣвненскій.

Марко Велевъ: Г-да! Колкото за земелния данъкъ, азъ го считамъ за най-праведна основа, която Негово Височество утвърди съ указъ въ преврата десетъкътъ въ поземеленъ данъкъ. Неможе да се каже, че земледѣлцитѣ не даватъ онова, което сж давали и напрѣдъ, но само сж помилвани да си прибиратъ на врѣме плодетѣ, за да не гниятъ житата дълго врѣме на харманитѣ. А това, гдѣто се каза, че едни общини сж давали малко, други много, това не е наше знаяние, това е знаяние на онѣзи чиновници, които сж по нашитѣ страни. За тая основа, неможъ да кажъ друго, отъ колкото Негово Височество преобразува десетъкътъ въ поземеленъ данъкъ, но да се стараемъ да направимъ нѣщо по-добро; както Негово Височество благоволи да отвърже отъ ржцѣтъ ни едни белезици, които ни сж тежали отъ 5 вѣка на самъ, така да се стараемъ да махнемъ ние букаитѣ отъ краката на народа и да го отвържемъ и отъ други данъци, които оставатъ неповърнати та сжществуватъ и днеска. А не да се чудимъ, защо нашитѣ земледѣлци оставятъ да не плащатъ нито 40 или 50-та частъ. Това е излишно и не справедливо. Но кога ще постигнемъ тая цѣль за да намѣримъ много добра мѣрка, и коя община колко да плаща, ще стане добро. Но не е врѣме сега. Ще дойде врѣме, когато ще се испроводятъ комисии до всѣка една община, колко земли има и колко пари трѣбва да плаща. Но днеска не му е врѣмето; днеска да преглѣдаме, което каза г. М-ръ на Финанситѣ, които не сж достатѣчни членове да ги направимъ, именно на земледѣлството да бжде легко и десетъкътния законъ да мине прѣзъ Народ. Събрание. (Гласове: Съгласни!) Да не оставяме да се говори, че земледѣлцитѣ не давали данъкъ; най-много левове даватъ тѣ на касата, а не зиматъ единъ грошъ.

Председателъ: Има още 4 оратори. (Гласове: Исчерпано е!)

Димитръ Поповъ: Азъ ще моля Събранието, понеже приема, да се опредѣли комисията да не се забавя; защото тази комисия трѣбва да обмисли добръ тѣзи немаловажни въпроси, и — да има достатъчно врѣме. (Съгласие).

Лазаръ Дуковъ: Упустихмъ се твърдѣ нататѣкъ, както каза г-нъ Министръ, понеже закона не лѣжи на масата и за да го разискваме да ли е добъръ или не; всички казватъ, че е добъръ. Не хортува се за него, но просто което има да

се говори е, да се избере комисия за този законъ. Върху това трѣбва да се ограничимъ, и остава на Нар. Събрание, да рѣши, да ли сега или въ четвъртъкъ да я избере. Споредъ моето мнѣние да се избере въ четвъртъкъ. (Съгласие).

Председателъ: Какъ желае Нар. Събрание: сега ли или въ четвъртъкъ да избира комисията? (Въ четвъртъкъ!) Който желае сега да се избере комисия за разгледане закона за поземелния данѣкъ, да си дигне ржката. (Болшинство дига).

Ще каже, че остава за въ четвъртъкъ. Въ четвъртъкъ има на дневенъ редъ: Избиранието на комисията, коя ще разгледва закона за поземелния налогъ, подиръ това, Законопроекта за Смѣтната палата.

Прочитание изъ цѣло на закона за Българска Народна банка. При това припомнямъ, че г-нъ Министръ на Вътрѣшнитѣ Работи бѣше обѣщавалъ, че въ четвъртъкъ ще даде обяснения за въпроса по жандармерията.

Шивачовъ: Понеже предложението за унищожение драгунский корпусъ се каза да се разгледва въ четвъртъкъ, моля да се даде на дневенъ редъ.

Председателъ: Да, и това зависи отъ г-на Министра. Засѣданието се закрива.

(Конецъ въ 5 часа и 30 минути).

Председателъ: Варненско-Преславский Симеонъ.

Подпредседатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
 Ат. Минчовъ.

Секретари: { **Н. Шивачовъ.**
 И. Ц. Щърбановъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**

ПЕЧАТНИ ПОГРѢШКИ.

Стр. 240. лин. 23. отъ горѣ стълбъ I. намѣсто: „по практично“ и „по може“, чети „непрактично и не може.“
Стр. 238. лин. 10. II. стълбъ въ рѣчьта на г-на Анева чети: „днесъ среброто се сматра ~~ж~~ато стока, а не като пари“